

2

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

ročník 12
2006

České lesy se představí na videu

Odboráři vybojovali zaměstnancům výhody

Profil LZ Kladská

X. reprezentační lesnický ples

Myslivecký pohled na profesionální myslivost

Do nového roku vstoupila zima s ničivou nadílkou

Na počátku roku 2006 ukázala zima i v jižních Čechách svou krutou tvář. Bílá sněhová záplava se stala pro mnohé lidi v celé republice noční můrou. Co si lesníci nepředstavovali ani v nejčernějších snech, se bohužel stalo realitou hned první lednový týden, kdy pod sněhem zmizely porosty v celém jihočeském regionu.

Nejhůře postižené byly například oblasti Budějovicka, Českokrumlovsko, okolí Lipna atp. Sníh v takovém množství lámal nejen větve, ale také stromy, způsoboval rozsáhlé vývraty a ničil i celé plochy mlazin, které pod ním prakticky zmizely. Odhadem je vyčísleno, že nahodilá těžba bude činit zhruba pětinu celkového ročního objemu těžeb, což by mělo být asi 1,35 milionu metrů krychlových dřevní hmoty. ■

Text a foto: Ing. Jaroslav Karas
podnikové ředitelství LČR

Na cestách mimo hlavní tahy a někdy i na nich

Obalené koruny stromů jen těžko odolávaly dalšímu náporu

Zasypaný smrk ztepilý

Ohnuté větve se snadno lámou
a hrozí nebezpečí úrazu

Častý pohled z postižených regionů

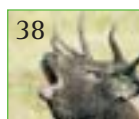
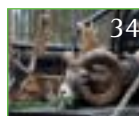
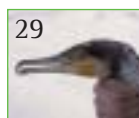
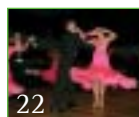
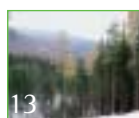

Pod tíhou sněhu trpí všechny dřeviny bez rozdílu

OBSAH

- 4** Primárním cílem bude stabilizace obchodního postavení LČR
- 5** České lesy se představí na videu
- 6** Odboráři vybojovali pro zaměstnance výhody
- 7** Zhodnocení ekonomických výsledků za rok 2005
- 10** Mám podezření, že certifikace je pouze dobrý obchod
- 13** Návrh druhové skladby musí být kompromisem
- 16** Sníh zcela změnil naše letošní plány
- 20** 40 let služby u LZ Kladská považují za velké štěstí
- 22** Kulturní událost roku opět v duchu dobré zábavy, zpěvu a tance
- 26** LČR ověřují model počtu pracovníků založený na pracovních jednotkách
- 29** Kormorán si spletl silnici s řekou
- 30** Mezinárodně významná území v České republice
- 32** Den s LČR zpestřil táborový program u Domašova
- 34** Myslivecký pohled na profesionální myslivost
- 36** Ochrana přírody neznamena ponechat ekosystém bez zásahu
- 38** Škola praktického fotografování: VI. díl
- 40** Nové odborné publikace a knihy
- 41** Vybíráme z tisku

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

Dovolte mi zveřejnit konečné výsledky loňského roku, které splnily očekávání. Státní podnik dosáhl hospodářského výsledku 1 miliardy 60 milionů před zdaněním. Tento výsledek se zrodil díky vzájemně výhodné spolupráci státního podniku Lesy ČR a soukromých firem, nejen těch velikých, ale i menších, včetně živnostníků. Tady

se naplnilo krédo výběrových řízení, že jsou otevřená pro všechny. Bohužel změna obchodní politiky Lesů ČR narazila u některých firem na odpor a i kvůli některým zavádějícím tvrzením, která se objevila v tisku, se státní podnik může jevit jako méně důvěryhodná společnost.

Chci potvrdit, že dosavadní smlouvy s našimi partnery jsou v platnosti a veškerá činnost v lesích je konána podle nich. Je to důležité zejména nyní, kdy naše lesy postihla kalamita, převážně v jižních Čechách, a je naším úkolem ji přednostně zpracovat. Ani klimatické podmínky nejsou nejlepší, kvůli vysoké vrstvě sněhu je těžba a doprava dříví velmi ztížena, na některých lokalitách je nemožná. V posledních dnech práce v lese komplikují silné mrazy. Tuto situaci management podniku vnímá a ve spolupráci s krajskými inspektoráty přijal taková opatření, aby dodávky dříví byly plněny aspoň v nezbytné míře. Chtěl bych poděkovat našim pracovníkům a smluvním partnerům za vynaložené úsilí při zajišťování prací v našich lesích.

V letošním roce nás čeká dokončení změn, jež byly nastartovány v roce 2004. Je nutné si uvědomit, že státní podnik musí dosahovat příznivého hospodářského výsledku pro zajištění řádné správy státních lesů a pro plnění všech funkcí lesů. Jsem přesvědčen, že v letošním roce se nám podaří dosáhnout neméně tak dobrých výsledků jako v roce loňském. ■

Ing. Vladimír Blahuta,
generální ředitel Lesů ČR

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

Adresa redakce: LČR, s. p., Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové
tel.: + 420 495 860 265 (276), fax.: + 420 495 262 391
e-mail: karas@lesycr.cz, panenka@lesycr.cz, grepl@lesycr.cz, hes@lesycr.cz

Vydává: Lesy České republiky, s. p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8
IČ: 42196451, Evidenční číslo Ministerstva kultury: 11416, ISSN 1214-4835

Redakční rada:

Předseda: Ing. Václav Lidický; Členové: Ing. Vlastimil Hudeček, Ing. Jaromír Latner, CSc., Ing. Pavel Starý, RNDr. Jiří Stonawski, Ing. Lubomír Šálek; Šéfredaktor: Ing. Jaroslav Karas; Odpovědný redaktor: Ing. Pavel Hes; Redaktor: Jaroslav Panenka, Petr Grepl; Sazba a litografie Typograf, s. r. o.

(Podepsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele)

Tiskne: Tiskárna Nové Město, s. r. o.; Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce
(Uzávěrka příštího čísla 15. 2. 2006)

Rg1-1994

Ilustrační foto na obálce: titulní strana – J. Strouhal
zadní strana – M. Louda

Primárním cílem bude stabilizace obchodního postavení LČR

Tuto vizi předestřel první náměstek generálního ředitele Ing. František Koníček v rozhovoru pro Lesu zdar.

Ing. František Koníček

Narozen: 17. 5. 1953
1968–1972 gymnázium Uherské Hradiště
1972–1977 VŠE Praha – obor ekonomika a řízení zahraničního obchodu
1977–1996 různé funkce v rámci firmy Sigma (ředitel obchodní skupiny, zahraničních afilací ve Švédsku a Německu)
1996–2003 jednatel, ředitel společnosti I.B.C. Praha

2003–2005 náměstek ministerstva práce a sociálních věcí pro ekonomickou oblast

2005–2006 poslanec PSP ČR, místopředseda výboru pro sociální politiku a zdravotnictví

Je ženatý, má dvě děti. Vzhledem ke svému zaměření na zahraniční obchod ovládá aktivně angličtinu, němčinu, španělštinu a ruštinu, pasivně pak švédštinu, norštinu a portugalštinu.

Z vašeho profesního životopisu vyplývá, že za sebou máte zkušenosti v zahraničním obchodě, finančnictví a státní správě. Jak je to s vašimi zkušenostmi v lesnictví?

Před několika lety jsem v souvislosti s působením v pozici auditora a konzultanta spolupracoval s některými finančními skupinami, které měly v portfoliu řadu lesních akciových společností. Takže problematika lesnictví mi úplně cizí není. Pochopitelně nikoliv z ryze odborného hlediska, ale myslím tím z manažerského a obchodního pohledu.

Nastupujete na pozici náměstka generálního ředitele pro obchod, marketing a strategii. Jedná se o nově vytvořenou pozici v organizační struktuře podniku, která je na úrovni stávajících tří odborných ředitelů. Co je vaší základní představou o náplni práce?

V souvislosti s nárůstem aktivit v oblasti obchodu bylo potřeba vytvořit oddělení, které by tyto procesy převzalo spolu s jasně určenými kompetencemi a odpovědností. Nejedná se o nějaké umělé vytvoření útvaru, ale o přirozený vývoj. Předpokládám proto, že i z tohoto pohledu bude přínosem moje ekonomická, finanční a obchodní kvalifikace. Jak už název napovídá, budu mít pod sebou tyto činnosti: obchod, marketing, zadávání veřejných zakázek a přípravu strategií. Jako primární cíl si vytyčuji stabilizaci obchodního postavení LČR, rozvoj vnějších obchodních vztahů a vytvoření střednědobé a dlouhodobé strategie rozvoje LČR.

Asi nejdůležitějším bude odbor obchodu a marketingu, který na vás přechází z působnosti výrobní technického ředitele (VTR). Jaké máte plány s tímto odborem?

V kompetenci VTR byly soustředěny veškeré činnosti od pěstování a ochrany lesa přes těžbu až po obchod. Tato dlouhá vertikála byla v některých aspektech výhodná, neboť přinášela dobrou komunikaci uvnitř jednoho úseku. Je potřeba hledat

vyvážený vztah mezi požadavky trhu a možnostmi výroby. Mým úkolem proto bude propojit obchod více s trhem tak, aby se lépe využívalo potenciálu produkce dřeva. Rozdělení do dvou úseků je podle mého názoru přirozené, přičemž oba úseky budou spolu komunikovat. Dojde tak k vyvážení ekonomických a výrobních zájmů, včetně ochrany přírody a dalších funkcí lesa.

S otázkou obchodu je však potřeba připomenout i nově vznikající odbor vnějších ekonomických vztahů a zahraniční kooperace. Ten se nebude zabývat klasickou obchodní činností, ale zaměří se zejména na předávání zkušeností do zahraničí, na konzultační a poradenskou činnost, přenos technologií a know-how. Důležitou rovinou je i koordinace činnosti s evropskými nadnárodními společnostmi při sledování evropského trhu, přenosu informací či směrnic, vývoji informačních technologií. Musíme si uvědomit, že v dnešní době globalizace je potřeba reagovat nejen na vývoj ve střední Evropě, ale i ve světě. To už však navazuje i na práci marketingu, který dosud v podniku prakticky neexistoval.

Další oblastí vaší práce je strategie. Co si pod tím mohou čtenáři představit?

Základem bude oddělení finanční strategie, vedené ing. Čáckým. Hlavní náplní bude kalkulace a příprava na cenová a obchodní jednání. Bude zároveň doplněno o nové aspekty, jako je např. logistika – pohyb dříví za účelem optimalizace dopravních nákladů. Oddělení bude zároveň spojuvat strategie jednotlivých úseků do celopodnikové strategie. Celopodniková strategie by měla být pak předložena dozorcům a zakladateli v průběhu podzimu.

Nově bude vznikat také oddělení marketingu. Jaké jsou jeho úkoly?

Marketing jako podpora prodeje byl sice v působnosti personálně správního ředitele, ale dosud nikdo neměl prostor pořádně se mu věnovat. Byl spíš zaměřen na propagaci a práci s veřejností. Je to, myslím, úzký pohled, a proto vznikne oddělení marketingu v tom širším slova smyslu – podpora obchodu.

Zmiňoval jste i problematiku zadávání zakázek.

Zadávání veřejných zakázek bude náplní buď oddělení nebo odboru, to je ještě předmětem jednání na vedení. Jde o zatím nový fenomén, který tady dosud nebyl, protože LČR se dosud nepohybovaly v tomto právním prostředí. Zatím to vše směřuje k tomu, že LČR se budou muset přizpůsobit současně platné legislativě a budou se řídit zákonem o zadávání veřejných zakázek 40/2004 Sb. To by při předpokládané četnosti vedlo k velkému zatížení v rámci obchodních činností a bude to vyžadovat speciální oddělení, které by na základě požadavků jednotlivých složek připravovalo zadávací dokumentace, vypsání veřejné soutěže a veškerou s tím související agendu.

To je první představa, ale samozřejmě, vše je dynamické, a tak může v průběhu roku dojít ke změnám a doladění. Ale kostra této mé představy by měla zůstat. ■

V Hradci Králové 26. 1. 2006

Text a foto Tiskové oddělení OTP LČR, s.p.

České lesy se představí na videu

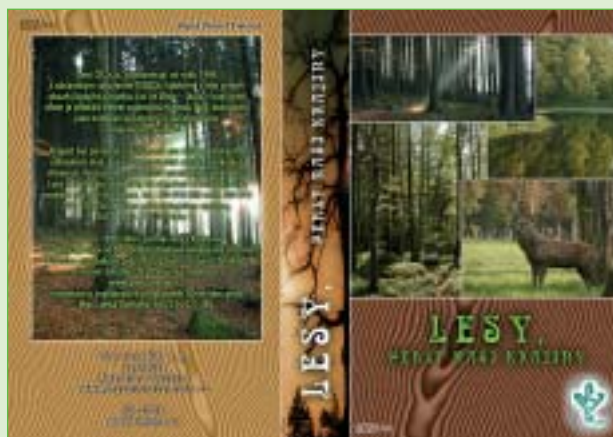
Co vědí dnešní studenti o hospodaření v lese? O využití dřeva? O působení podniku Lesy České republiky? Většinou to jsou informace kusé či zkreslené tendenčním podáním v médiích. Ostatně není divu, vždyť toto téma se ze školních osnov prakticky vytratilo a v médiích se objevují především negativní jevy. Lesy České republiky, s.p. se však v těchto měsících pokoušejí o intenzivní změnu současného stavu.

České lesy totiž „zamířily“ do tříd základních škol a gymnázií. Obrazně i doslova. Odbor tisku a propagace LČR ve spolupráci s Agenturou Century natočil osmnáctiminutový film České lesy, perly naší krajiny s dynamickým a poutavým vyprávěním o lesích a lesním hospodářství. Scénář a komentář filmu připravila dlouholetá pracovnice našeho podniku Eva Dlabolová, již se podařilo zužitkovat pedagogické a lesnické znalosti a zkušenosti.

To byl však pouze první krok, který naplnil základní myšlenku autorů projektu – v hutné formě ukázat práci lesních hospodářů bez předsudků, ale také falešných ideálů. „Nesnažili jsme se natočit propagační film, spíše jsme nabídli několik základních informací a námětů k zamyšlení žákům a studentům, aby pro ně les přestal být jen anonymní množinou stromů, často hromadně kácených. Nedáváme si velké cíle, stačí nám, aby po zhlédnutí filmu studenti věděli, že se v lese cíleně hospodaří, že se les neplundruje a že dřevo je důležitá obnovitelná surovina,“ vysvětluje vedoucí odboru tisku a propagace Václav Bendl.

Natočení a vysoce profesionální zpracování filmu do finální podoby však neznamenal konec úsilí. Nastala druhá část celého projektu, neméně důležitá jako ta filmařská. Jak dostat film k těm, jimž je určen, tedy do většího počtu škol? A jak vysvětlit učitelům, proč by měli náš snímek studentům nabídnout, co by jim k tomu měli říkat a jak zkrátka zajistit, aby profesionálně natočené dílo bylo i profesionálně odprezentované. Proto se součástí kazety stal i metodický list, který slouží pedagogům jako stručný návod, jak vést vyučovací hodinu věnovanou lesnické problematice (v podstatě kýmkoli a především v rámci suplování či volné hodiny), a obsahuje také několik otázek žákům a studentům, jejichž zodpovězení poslouží jednak jako kontrola, zda filmové sdělení bylo srozumitelné, a jednak ve formě zpětné vazby nám napí. ukáže, jak mládež vnímá naši značku a činnost našeho podniku.

A samotná distribuce? Ve spolupráci s firmou PrivilegePR dostane videokazetu s patřičným vysvětlením do konce školního roku 4000 škol v celé České republice. Co tato organi-

začně náročná akce přinese, je evidentní. Budeme-li pouze násobit, dostaneme číslo v řádu stovek tisíc, tedy počet žáků a studentů, kteří náš film v nejbližších měsících uvidí. Doufáme, že se tento proces bude opakovat, protože scénář byl vytvořen s cílem, aby na vyznění snímku nebylo nutné několik let nic měnit. Počítáme samozřejmě s distribucí videa České lesy, perly naší krajiny také do center ekologické výchovy nebo informačních středisek, kde si také jistě najde diváky. Svým rozsahem nebývalá akce by měla výrazně změnit pohled alespoň části mladé generace na les a práci v něm. „Často je nám vytýkán špatný mediální obraz, jenž je kolem našeho podniku i celého lesnického prostředí vytvořen,“ uzavírá Václav Bendl. „Jako jednu z hlavních příčin tohoto stavu vidíme nedostatek informací. To chceme změnit především u mládeže, která je ochotná nové informace vstřebávat a osvojovat si je. Nečekáme okamžitý obrat, ale snad jsme začali něco, co ponese ovoce dlouhá léta.“

(otp)

Z natáčení

Lesy z ptáčí perspektivy

Odboráři vybojovali pro zaměstnance výhody

Kolektivní podniková smlouva pro rok 2006, kterou dne 9.1.2006 v Hradci Králové podepsali zástupci vedení státního podniku Lesy České republiky s představiteli příslušných odborů, přináší zaměstnancům některé nové výhody.

Nová kolektivní smlouva zaměstnancům zaručuje například to, že v roce 2006 vzroste průměrná mzda minimálně o 3 %. Ve druhém kvartále by se přitom mělo o navýšování mezd znovu jednat. „Pokud se bude hospodářský výsledek ubírat stejným směrem, uděláme vše pro to, aby letošní navýšení bylo stejné jako loni,“ slíbil jménem celého vedení generální ředitel podniku Ing. Vladimír Blahuta. „Není z naší strany důvod se obávat, že by dohoda neměla být naplněna,“ reagoval za odboráře Jaroslav Pagáč a dodal: „Odbory rozhodně nebudou tím, kdo by brzdil rozvoj LČR.“

Smlouva zaměstnancům garantuje například stokorunové navýšení příspěvku zaměstnavatele na penzijní připojištění. Namísto stávajících 300 korun měsíčně tak bude státní podnik LČR dávat zaměstnancům 400 korun. Předpokladem zůstává, že si zaměstnanec na penzijní připojištění u vybraných fondů sám přispívá.

Změny můžou zaměstnanci LČR najít také v těch bodech kolektivní smlouvy, které se týkají zákonného odstupného.

Podle počtu odpracovaných let se odstupné navyšuje nad rámec dvou zákonem daných měsíčních platů **průměrně o jeden měsíční výdělek**.

K 9. lednu podnik zaměstnává 3453 lidí. Jejich průměrná mzda byla loni 19 200 korun, oproti roku 2004 se navýšila o deset procent. V celé zemi přitom činila ve třetím čtvrtletí průměrná hrubá mzda jen 18 833 korun měsíčně.

Kolektivní smlouvu podepsali generální ředitel LČR Ing. Vladimír Blahuta, předseda sdružení základních organizací odborového svazu Dřevo-Lesy-Voda (SZO OS DLV) Jaroslav Pagáč a předseda základní organizace nezávislé odborové organizace LZ Židlochovice Josef Lukáš. Jako host se podpisu kolektivní smlouvy zúčastnil například i předseda ZO OS DLV na GŘ Ing. Ladislav Tomášek. ■

Mgr. Alexandra Křížková
podnikové ředitelství LČR

Generální ředitel Ing. Blahuta podepisuje kolektivní smlouvu

Zhodnocení ekonomických výsledků za rok 2005

I to bylo jedním z témat rozhovoru s ekonomickým ředitelem LČR Ing. Zdeňkem Cábou

Ing. Zdeněk Cába

Jak hodnotíte výsledky hospodaření v minulém roce?

Přestože rok 2005 byl velice problematickým rokem z hlediska zásadní změny přístupu LČR k smluvním vztahům v hlavním předmětu činnosti státního podniku též s dopadem změn do historicky zaběhlých pracovních postupů na straně především provozních zaměstnanců LČR, považuji výsledek hospodaření za velice úspěšný. Podle dosud neauditovaného výsledku hospodaření podnik vykazuje za rok 2005 výsledek nad 1 mld. Kč (před tvorbou opravných položek, zúčtováním a tvorbou rezerv a zdaněním). Je na místě poděkovat všem zaměstnancům, kteří se na tomto výsledku podíleli.

Zaměříme se na nejvýznamnější zdroj zlepšení zisku tj. nárůst tržeb z obchodní činnosti. Mohl byste přiblížit a zhodnotit finanční efekt vlastní obchodní činnosti?

Obchodní činnost v pojetí našeho podniku zahrnuje především tržby z prodeje dříví, které tvoří zcela zásadní objem provozních prostředků pro jeho činnost a rozvoj. Rok 2005 byl významný z hlediska meziročního nárůstu objemu realizovaného dříví ve vlastní režii LČR, které se odehrávalo na lesních správách za nezanedbatelné podpory pracovníků krajských inspektorátů. Takto zobchodované dřevní hmoty evidujeme zhruba 1 mil. m³. Přestože zkušenosti s vlastním obchodem jsou v samých začátcích, mnohdy jsme se dopouštěli řady chyb a celá problematika je navíc mediálně účelově zpochybňována, mohu zcela jednoznačně prohlásit, že právě tato činnost má významný podíl na dosaženém výsledku hospodaření. Přesná čísla a podrobné rozborů nejsou prozatím k dispozici, ale budeme-li se bavit v úrovni základních účetních výstupů – výsledovky, došlo k meziročnímu nárůstu tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb téměř

o 1,5 mld. Kč, kdy přidaná hodnota se meziročně zlepšila o 450 mil. Kč. Je třeba zároveň přiznat, že meziročně se zvýšila celková těžba podniku o téměř 100 tis. m³. Jedním z důvodů jejího navýšení bylo řešení krizové situace v dodávkách především vlákninových sortimentů pro strategické odběratele z počátku roku prostřednictvím zpětných odkupů a obecný přebytek poptávky nad nabídkou v průběhu celého roku.

Obdobná a pravděpodobně dramatičtější situace v poptávce bude i v roce 2006. S ohledem na pozitivní vývoj cen dříví, snahu o dodržení závazků z obchodních smluv k odběratelům a možnosti flexibility ročního výkyvu etátu z celopodnikového pohledu se celkový objem těžeb posune pravděpodobně pod hranici 8 mil. m³. V této chvíli je však pro nás zásadní přednostně zpracovat sněhovou kalamitu, kontinuálně budeme řešit potřebné až následně.

V tisku byl několikrát prezentován názor, že LČR dosáhly zisku výrazným snižováním nákladů na pěstební činnost a opravy. Co k tomu můžete říci?

Řádně hospodařit neznamená jen maximalizovat výnosy, ale i optimalizovat a zefektivňovat náklady, samozřejmě bez negativních dopadů na les a podnikovou infrastrukturu. Tak to dělají všechny zdravé firmy. Na základě nezávislých analýz máme potvrzeno, že úspory v efektivní realizaci pěstebních opatření jsou možné, a to významně za hranice stávajícího stavu. Meziročně došlo k úspoře nákladů o 50 mil. Kč, kdy celková obnova lesa dosáhla 11 500 ha s pozitivním růstem podílu přirozené obnovy, došlo k významnému snížení nákladů na ochranu proti kůrovci, k likvidaci klestu apod. Možnosti úspor nákladů v údržbách dlouhodobého majetku jsou též diskutovanou otázkou. Obecně lze tuto problematiku rozdělit do dvou stěžejních kategorií, lesní dopravní síť a budovy. Nepotřebnost tzv. zbytného majetku, především bytového fondu a jeho prodej, s sebou kromě tržeb přináší synergický efekt sní-

Graf č.1 : Vývoj přidané hodnoty a její struktury

>>

tis. Kč

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
■ Odpisy DM	327 052	315 864	305 038	387 262	398 951	390 480	416 253	398 226	395 163	401 323
■ Tržby z prodeje DM a materiálu	72 766	103 052	96 067	103 367	254 580	51 976	135 519	135 620	183 926	187 119
■ Zůstatková cena prodaného DM	16 516	41 736	47 076	27 113	102 987	20 508	31 838	49 220	36 892	43 089

žování nákladů na údržbu. V případě oprav a údržeb lesních cest dochází meziročně k nárůstu nákladů o 20 %. Úrovně nákladů do oprav a údržeb tohoto dlouhodobého majetku od roku 1997 do roku 2003 byl výrazně ovlivněn zvýšenými náklady na odstranění následků povodňových škod. Očistíme-li například celkové náklady na údržbu cest v roce 2003 o náklady na povodňové škody, zjistíme, že v roce 2005 byly na běžnou údržbu vynaloženy shodné prostředky. Celkové porovnání nákladů však obecně nehovoří o efektivitě vynaložených nákladů a obecně stavu LDS. Domnívám se, že i v této oblasti je v budoucnu prostor k efektivním úsporám.

V tisku proběhla taktéž zpráva, že zisk byl vygenerován zejména v prvním pololetí. Ve druhém pololetí pak byl nárůst zisku minimální, a to přesto, že se měly projevit výsledky výběrových řízení. Co je toho příčinou?

Lesní hospodářství má svá specifika oproti průmyslové výrobě. Výrobní proces v lese je spjat s přírodními procesy a lesotechnickými lhůtami. Většina výkonů pěstební činnosti (příprava půdy, zalesňování, výchova, ochrana lesa apod.) spadá do nástupu a průběhu vegetačního období, tedy nákladové položky nejvíce zatěžují druhé a třetí čtvrtletí roku. Naproti tomu výkony těžebních činností, v rámci úmyslných myšných těžeb, jsou především situovány do období vegetačního klidu, tedy jako nejvíce výnosové položky ovlivní hospodářský výsledek v 1. a 4. čtvrtletí běžného roku, kdy čtvrté čtvrtletí je z hlediska kvality struktury a objemu těžeb, potažmo tržeb za dříví proti prvním čtvrtletí výrazně horší. Navíc v závěru roku dobíhají rozpracované činnosti mající nákladový charakter (finalizace oprav a údržeb DM apod.). Tyto skutečnosti zásadně ovlivňují průběh křivky vývoje hospodářského výsledku v jednotlivých měsících každého roku.

Je nutno vzít na vědomí fakt, že k parciální změně cenové a obchodní politiky nedošlo ani tak od 1. 7. 2005, nýbrž již od 1. 1. 2005 (příp. od 1. 2. 2005), kdy vstoupily v platnost rámcové smlouvy na přechodné období (do 30. 6. 2005) již s režimem výroby dříví 60% pro smluvního partnera a 40 % výroby dříví pro LČR. Tyto již nově koncipované obchodní smlouvy, uzavřené převážně s dosavadními smluvními partnery, smluvně zastřešovaly provádění lesnických činností (včetně prodeje dříví) do doby, než vstoupí v platnost rámcové smlouvy s vítězi z prvního kola výběrových řízení, tedy na cca 16 % území spravovaného podnikem LČR. Na totožné území, tedy smluvní územní jednotky, byly následně uzavřeny smlouvy s vítěznými uchazeči z výběrového řízení. Vliv změny cenové a obchodní politiky či dopady na tvorbu hospodářského výsledku podniku je tedy irelevantní sledovat pouze za druhé pololetí roku 2005

nebo je ignorovat úplně. Systémové je posuzovat a vyhodnocovat změny mající faktický vliv na tvorbu hospodářského výsledku v ročním horizontu.

V souvislosti se ziskem LČR se často zmiňují rezervy na pěstební činnost. Jak se vyvíjela jejich výše a jaký měly dopad na zisk podniku?

Rezervy, především rezerva na pěstební činnost je významnou položkou volných finančních zdrojů. Její úroveň se meziročně mezi roky 2003 a 2004 zvýšila cca o 170 mil. Kč a z hlediska tvorby ve fiskálním roce 2005 pravděpodobně nedozná zásadních změn. Zásadní změnou minulého roku byla legislativní změna, mající podstatný vliv na omezenou možnost zhodnocování volných finančních zdrojů s ohledem na deponování těchto prostředků na tzv. zvláštní vázaný účet. Přes tuto skutečnost se podařilo v roce 2005 generovat finanční výsledek hospodaření na úrovni 317 mil. Kč. Tento výsledek se vyrovnává s historicky nejlepším výsledkem zhodnocování volných finančních prostředků u podniku z roku 2002.

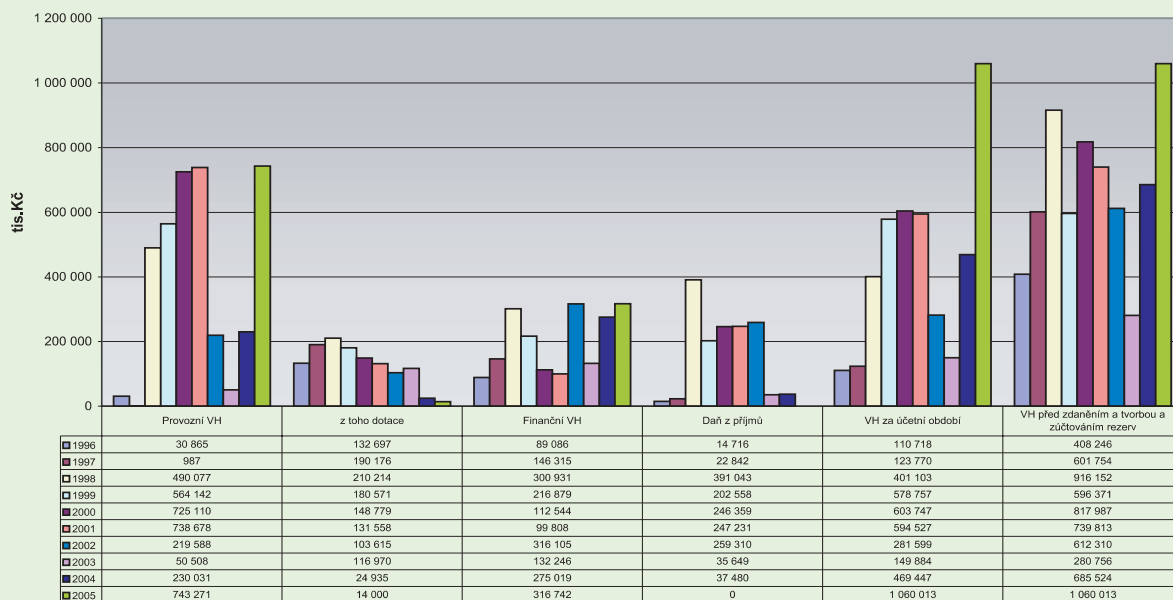
V rozhovoru s bývalým generálním ředitelem Rakouských státních lesů Ramsauerem je zmiňován významný potenciál v nelesnických činnostech – turismus, myslivost, mezinárodní projekty atd. Je možné očekávat v budoucnu i některé nové netradiční zdroje tržeb a příjmů?

V současné době se analyzují potenciální možnosti dalších zdrojů a aktivit. Jedná se o velice složitou problematiku, která je v řadě případů omezována stávající legislativou. Rozhodně jsou to oblasti, jimiž se z hlediska strategického rozvoje podniku budeme zabývat.

V loňském roce se na LS ověřoval model diferenciální renty, který má být jedním z nástrojů na větší efektivitu prováděných činností. Jaké byly výsledky?

V této chvíli nemáme definitivní výsledky, jež budou k dispozici až v průběhu února. Určitě s nimi čtenáře seznámíme. Z hlediska obecného principu považuji model tzv. diferenciální renty za základní ekonomický nástroj řízení, který v sobě významně uplatňuje motivační prvky. Je třeba vnímat, že se jedná o modelový nástroj, jenž v žádném případě nemá za cíl do detailu definovat výrobní podmínky a jejich potenciály. Přes počáteční nedůvěru provozních zaměstnanců pozitivně vnímám konstruktivní diskuzi kolem celé této problematiky, za kterou děkuji i jménem autora, pana Ing. Kaňoka. Obecně od tohoto modelu očekáváme významný kvalitativní posun v optimalizaci výrobních procesů,

Graf č.3: Struktura výsledku hospodaření (VH)

zpřehlednění a sjednocení pohledů na jednotlivé fáze výroby a pozitivní dopad do výsledku hospodaření podniku.

Co očekáváte v příštím roce? Bude růst tržeb a zisku pokračovat obdobným tempem?

Také rok 2006 bude rokem specifickým. Subjektivních i objektivních vlivů, jež mohou mít zásadní vliv do hospodaření podniku, je celá řada. Bohužel těch subjektivních je většina. Dozorčí rada podniku v závěru roku doporučila zakladateli schválit finanční plán s výsledkem hospodaření na úrovni 900 mil. Kč (před zdaněním a tvorbou a zúčtováním rezerv). Věřím, že se tohoto úkolu se ctí zhostíme. Chtěl bych vyjádřit přesvědčení, že všichni zaměstnanci na všech úrovních řízení přistoupí k plnění pracovních úkolů zodpovědně, s pochopením a s přesvědčením, že pozitivní výsledek hospodaření přispěje ke stabilitě podniku, jeho dalšímu rozvoji a stabilitě všech jeho zaměstnanců.

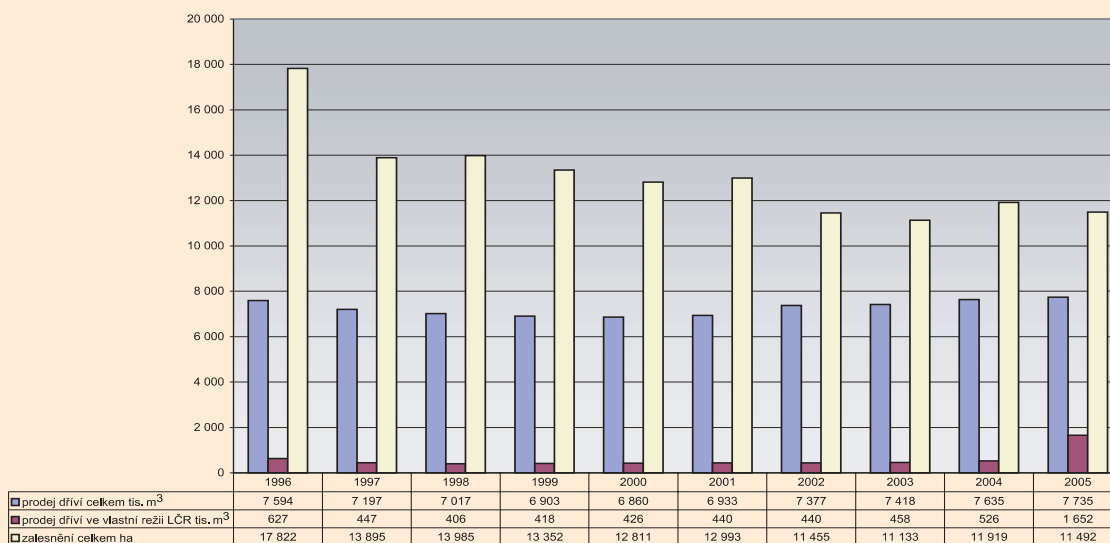
Při podpisu kolektivní smlouvy prezentoval generální ředitel názor, že zaměstnanci mohou očekávat nárůst

platy v obdobné výši jako v loňském roce. Myslíte si, že je k tomu prostor?

Vše se bude odvíjet od výsledku hospodaření a dosažené produktivity práce. Již v rámci kolektivního vyjednávání pro rok 2005 jsme zaměstnancům slíbili soulad odměňování s dosaženými výsledky. Myslím, že jsme své slovo dodrželi. Mzdový nárůst dosáhl v roce 2005 růstu 11,5 % a průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2005 dosáhla úrovně 19 530 Kč. Obdobný postup byl projednán se zástupci zaměstnanců i pro rok 2006. V této chvíli je průměrný garantovaný meziroční nárůst mezd 3 %. S ohledem na nově zaváděný model ekonomického řízení, ověřování a uplatnění motivačního modelu na principu pracovních jednotek a dalších motivačních nástrojů bych rád vyjádřil přesvědčení, že ti, kteří odvedou kvalitní práci, budou i náležitě odměněni. ■

Ing. Pavel Hes
podnikové ředitelství LČR

Graf č.5: Vývoj základních naturálních ukazatelů

Mám podezření, že certifikace je pouze dobrý obchod

Certifikace, sladění naší legislativy s evropským právem, tvorba krajiny a rozvoj venkova a lesnictví jako celek – to byla témata rozhovoru s Ing. Karlem Vančurou, CSc.

Ing. Karel Vančura, CSc.; * 3. 10. 1946

- absolvent lesnické fakulty VŠZ v Brně (1968);
- po studiích zaměstnán jako technik polesí, lesník, vedoucí polesí u lesního závodu Zbraslav n. Vlt.;
- ve VÚLHM Jiloviště-Strnady pracoval v útvaru Biologie a šlechtění lesních dřevin;
- v roce 1990 se stal náměstkem ředitele pro výzkum a později ředitelem VÚLHM;
- pověřen koordinací některých činností spojených s pan-evropským procesem (Ministerské konference o ochraně lesů v Evropě), zastupováním OLH při jednáních Dřevařského výboru EHK OSN a Lesnického výboru FAO;
- od roku 1996 členem výkonného výboru Mezinárodního svazu lesnických výzkumných organizací (IUFRO);
- v souvislosti s přípravou vstupu do EU přešel v roce 1998 do odvětví lesního hospodářství MZe (ředitel ORLH, později vedoucí oddělení vnějších vztahů);

– členem negociační skupiny Lesy při přípravě vstupu do EU, zástupce ČR ve stálém výboru pro lesnictví; při reorganizaci v roce 2004 propuštěn z ÚLH MZe pro nadbytečnost; současně zaměstnán v ÚHÚL Brandýs nad Labem.

Jak byste charakterizoval situaci v českém lesnictví z evropského kontextu?

České lesy jsou součástí středoevropských lesů, se kterými mají společnou historii, a po přístupu naší republiky k EU se hospodaření v nich otevřel i společný ekonomický prostor. Je skutečností, která mj. zazněla při některých mezinárodních diskusích Světového lesnického kongresu FAO v Québecu (2003), že Česká republika nemá v určitých ohledech v zahraničí příliš dobrou pověst – týká se to korupce, nedodržování dohod, klientelismu apod. Obecně se to může týkat i lesního hospodářství, které je součástí tržního prostředí a jako takové podléhá všem jeho kladům i nedostatkům. Navíc ze strany EU mohou být právem kritizovány např. neomluvitelné nedokončené restituce, jež jsou překážkou zdravého soužití a navazujících aktivit plnění potřeb společnosti. V lesním hospodářství by pak znamenaly nenaplnění jednoho z bodů státní lesnické politiky. Pokud jsme již jednou v procesu harmonizace přijali za vlastní společnou evropskou legislativu, je především obecně nutné ji uplatňovat a krok za krokem zlepšovat naše chování ve všech úrovních života, včetně lesnictví. Sebelepší zákony nepomohou, pokud se jimi nebo alespoň pravidly běžného slušného chování společnost nebude řídit. Výhledově by EU mohla být užitečná v roli učitele a rozhodčího, jak se tomu již v mnoha případech děje. Snad to není příliš velký požadavek.

Kterým směrem se bude ubírat rozvoj lesnického sektoru v ČR a jak to souvisí s naším vstupem do EU?

Naše lesní hospodářství se musí nadále držet zásad stanovených pro tuto oblast Společenstvím, jehož členským státem se ČR stala, a při uplatňování své vize o hospodaření v lesích a nakládání s nimi se představitelé LH v potřebné míře musí účastnit procesů, které se evropskými i globálními problémy lesů zabývají. Směrování lesního hospodářství bude vycházet z evropské lesnické strategie, z nově připravovaného akčního plánu pro lesy EU, národní koncepce lesnické politiky, inovovaného Národního lesnického programu a odpovídající legislativy i z průběžného sledování zejména evropských trendů v oblasti lesního hospodářství, ale i v dalších lesy ovlivňujících sektorech, na něž bude potřebné adekvátním způsobem pružně reagovat. Z více důvodů bude vhodné se zájmy lesů a jejich vlastníků více zabývat. Je příznačné, že v dokumentu o přístupovém partnerství (1997) se slovo les, který pokrývá třetinu naší země, vůbec neobjevuje. Tento charakteristický přístup k lesům a celému odvětví, které kdysi mělo i vlastní ústřední úřad, v předstupu tímto obdobím doplňuje i rozhodnutí ministerstva, jež a priori vyloučilo lesní hospodářství např. z využití finančních podpor programu SAPARD (v úvahu přicházela opatření na zúrodnění půd a pozemkové úpravy, zlepšování úrovně odborného vzdělávání, zalesňování zemědělsky nevyužívaných půd, inves-

tice do lesnického hospodaření soukromých majitelů lesů, zpracování a marketing lesních výrobků či kampaně spojené se zlepšením informovanosti).

Začleněním do Evropské unie se změnilo mnohé vztahy a lesní hospodářství bylo vystaveno tlakům např. z hlediska změn ve vlastnictví lesů, počtu pracovních sil, produktů, růstu cen výrobních faktorů, odběratelsko-dodavatelských vztahů. Lesy pokrývají třetinu území státu a není pochyb o tom, že jejich význam podstatně přesahuje oněch 0,7 % HDP, pokud nezahnujeme i zpracovatelský průmysl, kterými lesy přispívají národnímu hospodářství. Přestože tržby za dřevo jsou základem ekonomiky LH, bude čím dál více důležitě i zohlednění všech funkcí, služeb a užitků, které lesy poskytují, a tento požadavek je akcentován jako jedna ze strategických položek i v nyní připravovaném Akčním plánu pro lesy EU. Půjde o zlepšování stavu lesa, ale i ekonomických vztahů z hlediska vazeb a rentability, v přizpůsobení lesnické produkce změně požadavků. Využívání „nedřevní“ produkce a služeb se musí odrazit v ekonomice a politice sociálního rozvoje jednotlivých regionů.

Uplatnění se na společném trhu v rámci EU spojené zejména s dokonalým hospodařením je předpokládanou součástí strategie lesního hospodářství a důležitou podmínkou jeho uskutečňování bude i dokončení vnitřní struktury celého odvětví a zejména schopnost komunikace s dalšími sektory národního hospodářství, které lesy a hospodaření v nich ovlivňují. Aniž bych chtěl tvrdit, že se naši lesníci vždy chovali a chovají pouze tím nejspříjemnějším způsobem, je nutné připomenout, že mnoho problémů, jež lesní hospodářství má, vzniká mimo resort. Tím se dostáváme k současné na evropské úrovni prosazované společné zodpovědnosti za lesy. Tu by měly mít nejen resorty zodpovědné za les a přírodní prostředí, tedy MZe a MŽP, ale i další, které mají z lesů přímý či nepřímý užitek, jako konec konců celá společnost.

Rozvoj lesnického sektoru v České republice z hlediska Evropské unie bude závislý mj. i na schopnosti využít to, co nám členství v EU nabízí. Měla by se zlepšit schopnost aktivně využít existující a nové fondy (EAFRD, LIFE+), hodně bude záležet i na kvalitě poradenské činnosti. Přitom systém přidělování dotací musí být přehledný a průhledný s dostupnými informacemi veřejnosti. Je pravděpodobné, že problémy mohou vzniknout i na straně Komise v Bruselu – o to více by bylo potřebné, aby se mezi jejími úředníky objevovali nejen lesníci ze Španělska, Litvy a Maďarska...

Jedna z hlavních oblastí při vstupních jednáních je sladění naší legislativy s evropským právem. Jak to vypadá v oblasti lesního práva a dalších zákonů?

Vyjednávání zahájené 31. 3. 1998 začalo pro oblast lesního hospodářství v rámci kapitoly Zemědělství prvními screeningy

v červnu 1998. Na MZe byla ustanovena pracovní skupina pro oblast „Lesy“ – ta v roce 1999 mj. zpracovala dokument ke strategii vyjednávání v představném období. Zde šlo především o novelizaci právních norem za účelem zvýšení účinnosti lesního práva a jeho vymahatelnosti, harmonizaci lesnické politiky s politikou životního prostředí, obnovu ekosystémů v imisních oblastech, zvýšení účinnosti státní správy lesů a vypořádání majetkové držby lesů, vedoucí k nastolení skutečných vlastnických vztahů k lesnímu majetku. Evropská komise po technických jednáních hodnotila připravenost ve svých pravidelných zprávách. Za oblast lesního hospodářství bylo přislíbeno, že k datu přijetí ČR do EU bude zabezpečena plná kompatibilita legislativy a následně i plná implementace.

Právní úprava se vždy přizpůsobovala změnám ve smyslu reflektování požadavků společnosti a politických změn. Z mého pohledu by v budoucnu mělo dojít k jejímu zjednodušení, to však předpokládá ono výše zmíněné obecné zlepšení chování v české kotlině a změnu postoje k právním normám. Mnoho předpisů např. jen doporučených k využití určuje, že nejen to, co je uvedeno v zákoně, je závazné. Zjednodušení naší lesnické legislativy by mohlo usnadnit život vlastníkům lesů, neboť ta ve srovnání s kolegy z členských zemí s relativně volnějším lesním zákonodárstvím nestojí ve společném tržním prostředí na stejné startovací čáře.

Je známo, že byla zahájena příprava nového lesního zákona, kterou předpokládala koncepce lesnické politiky. Nepochybně je důležité, že po určitém odkladu probíhá současně s přípravou národního lesnického programu (NLP), který by měl být upřesněním základní koncepce a konkretizací určitých vizí. NLP by jako nástroj zajišťující nejširší účast zájmových skupin měl pomoci i při vytváření nového zákona tak, aby byly zohledněny veškeré dostupné zkušenosti a názory a nedošlo k takovým problémům, které způsobila např. legislativa zabývající se reprodukčním materiálem lesních dřevin.

V návaznosti s tím se hovoří o aktualizaci Národního lesnického programu, po lesním zákoně jedním z nejhlavnějších dokumentů ovlivňujícím další vývoj. Jaké jsou hlavní cíle v NLP a které části doznají největší změny?

Strategie lesního hospodářství EU z roku 1998 ustanovila koncepční rámec aktivit pro lesní hospodářství, jehož hlavním cílem je podpora udržitelného obhospodařování lesů. Vzhledem k tomu, že Strategie pro lesy Společenství z roku 1998 reflektuje základní dokumenty tzv. pan-evropského procesu (MCPFE), stal se Národní lesnický program (NLP) součástí přístupové strategie lesního hospodářství v procesu přijetí ČR do EU. Strategie zdůrazňuje důležitost multifunkční role lesů a udržitelného lesního hospodářství a určuje základní zásady a principy, které jsou pro realizaci této strategie určující.

V minulém roce bylo rozhodnuto, aby Komise připravila v první polovině roku 2006 „Evropský akční plán lesního hospodářství“ (FAP). Víze FAP mají být propojeny se všeobecnými zásadami udržitelného hospodaření a stejně tak musí být akční plán sladěn s dalšími mezinárodními závazky členských států. Víze sloužící jako výchozí bod pro akční plán pro lesy EU je dána mottem: „Lesy pro společnost: dlouhodobé víceúčelové lesní hospodářství naplňující potřeby společnosti“. Zdůrazňují se tři pilíře udržitelnosti trvale udržitelného hospodaření (SFM) – ekonomika, ekologie a společensko-kulturní funkce lesů.

Ze důležitou je při zajištění cílů SFM považována správa lesů. Víceúčelového využití je nutné dosáhnout mj. prostřednictvím lepší správy lesů a meziresortní spolupráce s účelem vyvážení ekonomických, ekologických a sociálně kulturních cílů na mnoha organizačních a institucionálních úrovních i v regionálním měřítku. Opakované je zdůrazňována nutnost zlepšení komunikace a spolupráce.

Novelu NLP připravovanou pro období 2007–2013 předpokládala již první přijatá verze z 13. 1. 2003. Z předcházejícího vyplývá, že bude nutná také s ohledem na vývoj v EU. Podrobnější popis NLP by si asi vyžádal více prostoru. Těžko předjímat, v jaké podobě bude nakonec tento vládní dokument přijat, ale domnívám se, že důležitým akcentem bude výše uvedené motto, na regionální programy a konkrétní zodpovědnost za plnění jednotlivých položek v programu obsa-

žených. Tak jako v případě legislativy – můžete mít sebelepší plán, projekt či program, ale důležité bude zejména jeho naplňování.

V souvislosti s NLP se zmiňuje trvale udržitelná produkce dřeva, ochrana životního prostředí a zvýšení biodiverzity. To s sebou přinese některé změny v pohledu na lesnické hospodaření. Jak se díváte na tuto problematiku v ČR?

Problematika trvale udržitelné produkce dřeva je v České republice zakořeněná v lesnické teorii, aplikovaná na území naší země několik století a současně je ošetřena právními a dalšími předpisy. Biologická rozmanitost je považována za jeden ze základů trvalé existence lesů. Je skutečností, že také u nás uchování či rozšíření biodiverzity vedle ochrany přírody i v návaznosti na aktivity EU (Natura 2000 apod.) bude vyžadovat určité změny – ani snad ne tak v hospodaření, ale ve financování. V lesním hospodářství by se mělo vážně uvažovat o tom, co využívání lesních přírodních obnovitelných zdrojů může přinést. Je zřejmé, že zdrojem kapitálu je jednoznačně produkce tržního statku, kterým je dřevo. Pokud však má být uspokojena poptávka veřejného zájmu (a tou jistě rozšiřování biodiverzity či péče o plochy sítě Natura jsou), pak jistě za odpovídající náhrady. Narážíme pak nejen na problematiku oceňování ostatních funkcí, ale i lesnických služeb, které by měly být zahrnuty do úvah NLP. Následně by měly být pro zabezpečení jejich poskytování připraveny i odpovídající právní podklady v lesním zákonodárství.

Dokážeme nalézt dostatek politické vůle a nabídnout lesnické služby jako nedílnou, tedy lesní výrobu rovnocennou, součást lesnických hospodářských aktivit při využívání obnovitelného přírodního zdroje v rámci ekonomického systému lesního hospodářství?

V současnosti je projednáván nový nástroj EU na financování aktivit v oblasti životního prostředí, tzv. LIFE+. Měl by být využitelný i pro lesy především s ohledem na environmentální a další služby a užitky, které lesy nabízejí. Kromě informací týkajících se změny klimatu, biodiverzity, lesních požárů, vody a půdy se má zabývat i některými environmentálními otázkami ve vztahu k trhu a obchodu – mělo být zohledněno i ekonomické hodnocení lesnických služeb. Činnost v této souvislosti vznikajícího pracoviště EUFO (Observatoř lesů EU) je založena na kritériích a indikátorech (Cal) schválených ministerskou konferencí o ochraně lesů.

Lesnictví je spolu se zemědělstvím a ochranou přírody hlavním rysem při tvorbě krajiny a souvisejícím rozvoji venkova. Jakým směrem se bude ubírat vývoj v této oblasti?

Jen stručně bych znovu připomenul schopnost aktivně využít existující a nové fondy – především Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) i výše zmíněný LIFE+. Je důležité, aby se zástupci našeho lesního hospodářství na všech možných úrovních zúčastňovali jednání významných pro přijetí nových směrnic a nařízení. Kontakty se sousedními zeměmi, majícími podobné přírodní podmínky a zájmy, by měly v rámci možnosti pomoci prosadit taková řešení, která budou prospěšná našim vlastníkům lesů, lesům samotným a následně celé společnosti. V této souvislosti dosud chybí koncepce vnějších vztahů odvětví, včetně odpovídající komunikace s životním prostředím, event. s dalšími resorty.

Ochrana životního prostředí a tvorba krajiny musí být jednou z priorit nejen lesního hospodářství, které v různých obdobích více či méně tuto problematiku tradičně zohledňovalo. Spolu s ekologií je ochraně životního prostředí s důrazem na péči o lesy nutno dát prostor ve vzdělávacím procesu i u nebiologických oborů. Úsilí o ochranu přírody a vytvoření právních a ekonomických předpokladů pro její skutečnou ochranu musí být součástí strategií všech resortů spolu se sdílenou odpovědností ze její dodržování na všech úsecích lidské činnosti. Významným počínem je v této souvislosti lesní pedagogika, lze doufat, že se informace o lese dostanou veřejnosti častěji a v odpovídající formě i prostřednictvím médií. Ochrana přírody v lesním hospodářství v neposlední řadě předznamenává vazby na další možnosti využití lesa společností i jednotlivci jako podnikatelskými subjekty.

>>

>> V některých zemích (Německo, Velká Británie, Francie a další) byla schválena národní nákupní politika (government procurement policy). Jak vnímáte tuto oblast podpory certifikace lesů, jaký je váš vztah k ní a kam podle vás bude směřovat další vývoj?

Certifikace se do lesního hospodářství středoevropských zemí dostala podobně jako národní lesnické programy - původně byly tyto prvky určené pro rozvojové země bez tradice hospodaření a rozumného nakládání s lesy. Za svoji osobu bych snad zopakoval otázku, která mě napadla, když jsme v roce 1998 organizovali jeden z prvních mezinárodních seminářů o certifikaci: "Vznikla certifikace ve prospěch lesů, nebo je tomu naopak a lesy jsou tu pro certifikaci?" Osobně nevěřím, že by certifikace sama mohla pomoci zajištění trvale udržitelného obhospodařování lesů. Stále mám podezření, že je pouze dobrým obchodem, hrou, která někde i může zastírat nepěkné praktiky, mající dopad do způsobů místně sice legálních, nicméně poškozujících životní prostředí planety jako celku.

Jiná otázka je, zda se certifikace dřeva nestala prvkem ovlivňujícím konkurenci na trhu se dřevem a dřevěnými výrobky. Bude-li v rámci trhu požadována, je nutné se globálním pravidlům přizpůsobit, a tak se i u nás jako v ostatních zemích Evropy postupně zabydlují nejrozšířenější systémy PEFC a FSC. V souvislosti s úvodním konstatováním nelze nepřipomenout, že certifikace dříví se až dosud daleko méně týká zemí, pro které byla původně určena.

Národní nákupní politika je pravděpodobně obranou vlastního trhu a zajištění intenzity dodávek a produkce. V lesním hospodářství se bude třeba rozhodnout - zachováme současný stav, nebo budeme chtít expandovat na další trhy? A za jakých podmínek? Budeme mít dostatečně akcelerační prostor, když se změny požadavky trhu? Uplatníme se s vlastní kvalitou? Jaké dopady budou v požadavcích na technologie, produktivitu práce, rentabilitu, zaměstnanost atd.? Na tyto otázky neznám odpověď.

Část své profesní kariéry jste strávil ve výzkumu. Jak vidíte situaci u nás a jaké se před výzkumem otevírají nové možnosti?

Lesnický výzkum doznal v období posledních 15 let výrazných změn. Jen zmínka o jeho transformaci by vydala na samostatnou publikaci. Vzhledem k tomu, že jsem již delší dobu mimo aktivní výzkumnou činnost, ponechal bych posouzení současné situace povolanejším. Mohu snad jen odkázat na článek jednoho z odchovanců VÚLHM, dnešního děkana FLE ČZU v Praze, profesora Podrázského, který zmínil tuto problematiku v Lesnické práci (11/2005) po návratu ze světového kongresu IUFRO.

Dále mohu zopakovat, že i ve výzkumu „jen na nás záleží“... Možnosti jsou v porovnání s dobou „mé profesní kariéry ve výzkumu“ nesrovnatelné. Aktivní pracovníci výzkumných pracovišť mají možnost využívat nových kontaktů, pracovat s kolegy v zahraničí, stávají se vedoucími koordinátory mezinárodních výzkumných skupin. Lze doufat, že plné členství ve Společenství usnadní mj. i účast na mezinárodních projektech.

Vzhledem k vašemu členství ve vedení mezinárodní organizace IUFRO by měla zaznít otázka: Co vše to obnáší a zároveň přináší našemu lesnictví?

Poprvé jsem se ke spolupráci s IUFRO dostal před více než 30 lety, kdy jsem spolupracoval s pracovními skupinami (WP), zabývajících se rychle rostoucími dřevinami z pacifického pobřeží Severní Ameriky, dále pak s WP pro smrk či znečištění ovzduší. Na počátku 90. let jsem byl ředitelem výzkumného ústavu pověřen zastupováním VÚLHM na jednom z jednání IUFRO, později organizací mezinárodních workshopů - a následovala nabídka pracovat ve výzkumném výboru Unie. Tehdejší ministr ing. Josef Lux tuto nabídku pochopil jako reprezentaci ČR a rozhodl o finanční podpoře této aktivity, kterou VÚLHM v té době z běžného rozpočtu nemohl zajistit. Jako zástupce regionu Střední Evropa (kde z bývalého východního bloku bylo pouze Slovinsko a ČR) jsem v prvním funkčním období měl na starosti přípravu nového statutu a vnitřních pravidel IUFRO. Ve druhém jsem byl předsedou výboru pro udělování vyznamenání a odměn.

Co to přináší? Vytvořené kontakty se zahraničními odborníky a moje podpora přinesla dalším pracovníkům výzkumného pracoviště možnosti zapojení se do mezinárodní spolupráce, do činnosti pracovních skupin i do účasti na konferencích doma a v zahraničí či možnost získávání publikací. V ČR byla organizována mezinárodní jednání a díky kolegům z obou lesnických fakult, VÚLHM nebo z nyní již zrušeného oddělení vnějších vztahů ORLH MZe i profesionálům z lesnické praxe se dařilo na slušné úrovni představit naše lesní hospodářství. Dovolím si zopakovat, že jsme při jeho zviditelnění i pro prezentaci ČR udělali kus dobré práce. Snad škoda, že zcela v souladu se situací i jinde v Evropě se výzkumu mnohdy nedaří odpovídajícím způsobem nabídnout své výsledky k praktickému využití i rozhodování. Na činnost zmíněných organizací je mnohdy stále ještě pohlíženo jako na „jen výzkum“.

Co to přineslo mně osobně? S ohledem na změny provedené v roce 2004 jsem před posledním kongresem odmítl nominaci na funkci jednoho z viceprezidentů, nicméně jsem byl i pro třetí funkční období zvolen členem rozšířeného výboru, a pokud mi to okolnosti umožní, měl bych v nejbližších letech spolupracovat především s IUFRO divizí 2 a 6. Rád, protože osobně mi moje účast ve výboru IUFRO umožnila mj. seznámení s mnoha zajímavými a chytrými lidmi, kteří dobrovolně a bez finančního ohodnocení jsou ochotni pracovat pro ostatní. Zvláště v rozvíjejících se zemích jsem vnímal smysl této práce. Že nejde o pouhou „turistiku“, vědí ti, kteří jsou ochotni v jakékoli organizaci cosi skutečně aktivně konat. I proto potěšila drobná neformální ocenění od kolegů ze zahraničí a nakonec také to, že při odborných exkurzích, jež tradičně jednání výboru doprovázejí, jsem měl možnost vidět stromy a lesy, o jejichž existenci jsem si mohl před rokem 1989 nechat pouze zdát.

V současné době pracujete v rámci ÚHÚL. Jaká je další vize rozvoje lesnictví z pohledu tohoto ústavu a kam vnímáte, že by se měl rozvoj ubírat?

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů je podřízenou organizační složkou ministerstva zemědělství. Jsem relativně novým zaměstnancem, avšak měl jsem možnost s ÚHÚL dříve spolupracovat, a tak se nadále domnívám, že jde o špičkové pracoviště vybavené profesionálně i technicky na vysoké úrovni. Ústav pokračuje ve zhodnocování bohatství uloženého v množství vykonané práce tímto institutem při koncentraci lesů pod jedním vlastníkem již v minulosti a jeho výsledky jsou i v současném konání výzvou též pro lesnický vyspělý evropský stát. Při změnách podmínek ústav stále neztrácí na své invenci a nadále je potřebným pro ty z vlastníků, kteří jeho pomoc vyhledají.

Kdysi jsem na základě zahraniční zkušenosti doporučoval zřízení "Extension Service". Podle mého názoru potřebuje mít i naše lesní hospodářství odborně zdatnou, profesionálně fungující, a přijímeč nezávislou a nestrannou inženýrskou organizaci, která bude zabezpečovat operativní odborné činnosti vymezené ústředním orgánem státní správy lesů a příslušnou legislativou, případně bude plnit poradní funkci pro vlastníky lesů. Měla by podporovat uplatňování státní lesnické politiky, odborně řešit možné střety a poskytovat objektivní podklady pro nezbytné nutné regulační procesy ze strany státu. Přitom by zřejmě neměla vstupovat do tržního prostředí a konkurovat podnikatelským subjektům.

Hlavní význam ÚHÚL v budoucnosti bude nesporně spočívat především v podpoře státní lesnické politiky, v dodávce komplexních, dobře strukturovaných informací za celé lesní hospodářství na území České republiky, a to jak zřizovateli, tak i lesnické veřejnosti. Rozsáhlé informační zdroje, jejich aktualizace a spravování budou sloužit k tomu, aby rozhodovací procesy na všech stupních státní správy mohly být uskutečňovány na podkladě faktů a souborů věrohodných informací.

Konkrétnější vize snad ponechám příslušným pracovníkům - chci věřit, že činěná rozhodnutí budou ve prospěch lesů. ■

Ing. Pavel Hes
podnikové ředitelství LČR
Foto archiv

Návrh druhové skladby musí být kompromisem

K hlavním primárním příčinám snížení ekologické stability lesních ekosystémů u nás patří po více než 200 let trvající odklon od přirozené druhové skladby lesů. Tento nepříznivý stav byl především způsoben výrazně produkčně zaměřeným hospodařením, jehož výsledkem jsou nesmíšené stejnověkové smrkové monokultury. Jejich snížená vitalita, zapříčiněná synergickým působením mnoha nepříznivých jevů, vážně ohrožuje trvalé a nepřetržitě plnění přírodních, ochranných, produkčních či kulturních funkcí lesa.

Jedním ze souborů mnoha opatření je úprava druhové skladby našich lesů tak, aby byla zvýšena jejich biodiverzita. Návrhy druhové skladby musí být optimalizovaným kompromisem mezi požadavky mechanické a ekologické stability a požadavky na plnění všech funkcí lesa včetně produkce dříví.

V roce 1997 jsem na LS LČR Javorník (revír Račí údolí) zhodnotil vzájemné vztahy smrku a modřínu ve směsi a odvozoval potenciální produkci takto smíšených porostů na stejném lesním typu při aplikaci originální metodiky pro hodnocení smíšených porostů (Poleno 1975–1982). Případně příznivé výsledky šetření měly poukázat na oprávněnost přimíšení modřínu ve zdejších směsích, a tím zároveň na možnost jeho širšího využití.

Modřín opadavý

Směs smrku s modřínem se v našich porostech vyskytuje velmi často, ačkoliv modřín na většině stanovišť není dřevinou původní. Vzájemně se zde ovlivňují dřeviny s různým hospodářským významem – smrk jako dřevina produkční a modřín, mající význam hlavně z ochrannářského hlediska, zejména pro zvýšení stability porostu.

Jak víme, modřín opadavý (*Larix decidua* Mill., syn.) je jediná domácí opadavá jehličnatá dřevina, která je v ČR původní jen v Jesenickém podhůří a Nízkém Jeseníku, ale je běžně vysazována a přirozeně se zmlazuje po celém území republiky. Je to dřevina světlomilná, odolná k mrazu, nenáročná na půdu. Nejlépe roste na živinami bohatších, čerstvě vlh-

kých půdách. Modřín je typickou dřevinou ve směsích, zejména s bukem a smrkem, a neměl by se pěstovat v nesmíšených porostech. Podle navrhované koncepce úpravy druhové skladby lesů by mělo zastoupení modřínu opadavého v lesích ČR dosahovat asi 5 %, což je podstatně více, než vyplývá z cílových skladeb modelů hospodářských opatření. Přispívá k tomu fakt, že modřín je dřevina produkující hodnotnou dřevní surovinu, je relativně tolerantní ke znečištění ovzduší, může přispívat ke stabilitě porostů a navíc lze předpokládat jeho značnou ekovalenci ve vztahu k možným změnám podnebí (Šindelář 1996).

Ke zvýšení produkce směsi smrku s modřínem může přispět rozložení kořenů těchto dřevin v různých půdních horizontech, a tedy zvýšený přísun živin a vody. (Smrk má kořenový systém talířovitý, tzn. při povrchu, kdežto modřín srdčitý, zasahující do hlubších horizontů.) Modřínový opad se rozkládá snáze než smrkový (Peřina – Kadlus – Jirkovský 1964), což může přispět k lepšímu provzdušnění půdy a k intenzivnějšímu životu půdních mikroorganismů. I to může být jedním z předpokladů pro vyšší potenciální produkci dřeva. Řídká koruna modřínu též propustí více světla a srážek do spodních pater a v předjaří před narašením jehličí může významně zvýšit přívod klimatických činitelů do porostu. Pokud tyto naznačené přednosti týkající se účasti modřínu ve směsi převáží jeho produkční mínus, může se stát, že bude směs smrku s modřínem produkovat více dřeva, než stejnorodý porost dřeviny s vysokou potenciální produkcí, v tomto případě smrku.

Metodika šetření ve smíšených porostech

Na LS Javorník jsem založil 23 pokusných ploch kruhového tvaru o poloměru 17,84 m (1000 m²). Všechny plochy byly vybrány v porostech ve věku kolem 100 let s různým zastoupením obou dřevin a na lesním typu 5S5 – svěží jedlová bučina s kostřavou nejvyšší, zahrnutý pod HS 55, což je na javornické správě převládající hospodářský soubor. Ve výhledových cílech je zde mezi hlavní dřeviny zařazen v první řadě smrk, potom buk a v malé míře je jako s příměsí počítáno s jedlí, modřínem a klenem. Dalšími podmínkami při výběru porostů bylo pokud možno plné zakmenění a nestejnoměrnost smíšení obou dřevin po ploše (od čistých skupin smrku až k čistým skupinám modřínu).

Na každé ploše stálo 40–70 stromů, přičemž na hlavní porost připadlo 30–50 stromů. U všech stromů jsem provedl měření základních taxačních veličin a každý strom zařadil jak do stromové růstové třídy (Kraft – Konšel), tak i do třídy jakostní (1–3) hlavně s ohledem na kvalitu kmene.

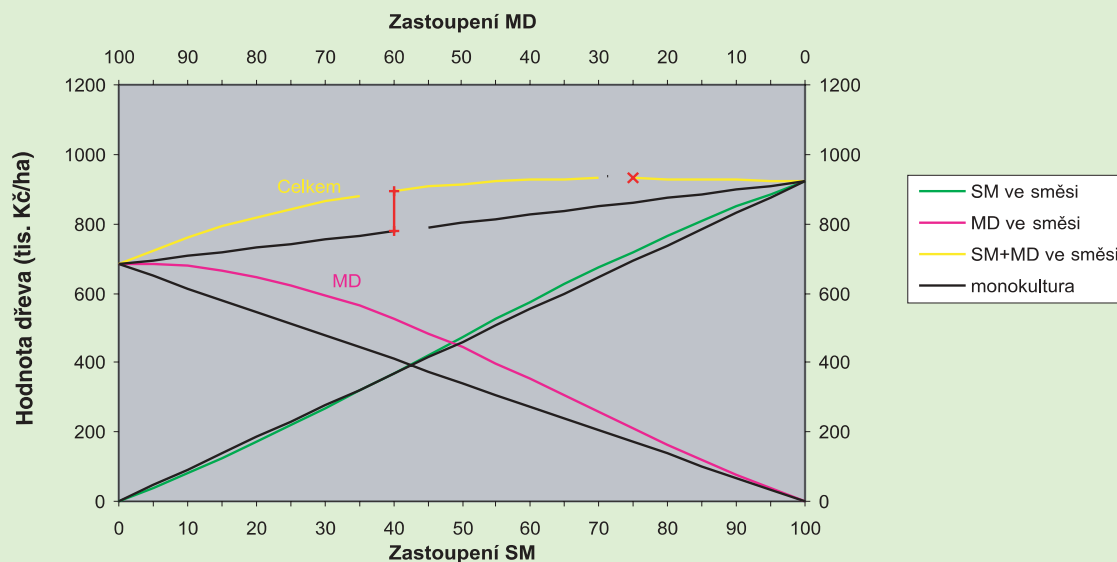
Z údajů získaných při venkovních měřeních byly vypočítány růstové veličiny charakterizující všechny pokusné plochy pro každou dřevinu zvlášť a přepočteny na 1 ha: počet stromů (podle tloušťkových stupňů), střední výčetní tloušťka a výška, horní výška, výčetní kruhová základna, porostní >>

Smíšený porost smrku s modřínem

graf č. 1

HODNOTA DŘEVA NA PNI

zásoba a její hodnota. Dále bylo určeno zakmenění a zastoupení dřevin pro jednotlivé pokusné plochy.

V další fázi metodiky se považuje za správnější pracovat při vyjadřování závislosti hodnot růstových porostních veličin (počet stromů, výčetní základna, objem, hodnota dřeva apod.) na zastoupení dřevin primárně s růstovou veličinou každé dřeviny zvlášť (po přepočtu na 1 ha redukované plochy porostu). Pro každou růstovou veličinu jednotlivých dřevin se tak získá vhodnou regresní funkcí vyrovnaný průběh závislosti její hodnoty na zastoupení smrku či modřínu.

Hodnocení smíšených porostů jako celku se pak provádí tak, že se regresními funkcemi vyrovnané hodnoty růstových veličin (na 1 ha redukované plochy porostu) jednotlivých dřevin pro vzájemně odpovídající zastoupení ($zSM = p \%$, $zMD = 100 - p \%$) sečtou. Následné porovnání se stejnorodými porosty obou dřevin je možné buď grafickou nebo tabelární formou. Zejména grafické vyjádření je velmi názorné. Na těchto grafech jsou vyjádřeny hodnoty produkčních ukazatelů (objemu a hodnoty dřeva na pni) na 1 ha redukované plochy porostu jako funkce zastoupení dřevin, a to pro každou dřevinu zvlášť i celkem. Barevné křivky vyjadřují vyrovnané hodnoty ze smíšených porostů, černými přímkami je vyjádřena závislost růstové veličiny na velikosti redukované plochy ve stejnorodých porostech.

Souhrn výsledků a diskuse

Na souboru 23 pokusných ploch o velikosti 0,10 ha, založených v mytně zralých porostech ve věku kolem 100 let a na stejném lesním typu (555), jsem podrobně vyšetřil na základě regresní analýzy hlavní projevující se tendence u jednotlivých růstových veličin, které jsou rozhodující pro potenciální produkci smíšených porostů zúčastněných dřevin. Dosažené výsledky je možné shrnout do těchto bodů:

1) Ve smíšených porostech smrku s modřínem se vytváří bohatá podúrovňová složka, převážně smrková (asi z 90%), jejíž výčetní kruhová plocha se lineárně zvyšuje se zastoupením modřínu. Modřín si i při sebemenším počtu stromů na ploše udržuje své úrovnové (či nadúrovnové) postavení, což plyne už z toho, že je to dřevina, která pro svůj zdárný vývoj potřebuje předrůstat ostatní dřeviny ve směsi, a proto bývá při výchově už od samého počátku uvolňován.

2) Střední výčetní tloušťka se u obou dřevin zvyšuje s rostoucím zastoupením smrku. Při všech hodnotách zastoupení (i ve stejnorodých porostech) má na sledovaném stanovišti modřín větší výčetní tloušťky než smrk.

3) Závislost střední výšky obou dřevin je analogická závislosti střední výčetní tloušťky. Z tohoto důvodu ji nelze ve smíšených porostech smrku s modřínem použít jako bonitačního kritéria a je nutno přejít na horní výšku. Absolutní horní výška má u obou dřevin také odlišný průběh závislosti na jejich zastoupení. Zatímco u smrku dochází při snižování se zastoupení k poklesu horní výšky, který je výraznější než u střední výšky, u modřínu je prakticky ovlivnění horní výšky zanedbatelné. Tato vlastnost proto horní výšku modřínu předurčuje jako vhodné bonitační kritérium pro smíšené porosty.

4) Počet stromů smrku je ve smíšeném porostu minimálně stejný (při malém zastoupení smrku), z větší části však vyšší než v porostu stejnorodém o stejné redukované ploše, zatímco počet stromů modřínu ve smíšeném porostu je vždy menší. Absolutně nejvyššího počtu stromů je dosaženo při 85% zastoupení smrku, resp. 15% zastoupení modřínu ve směsi.

5) Porostní zásoba smíšeného porostu jako celku dosahuje maximální výše při zastoupení smrku 70 %, tj. při 30 % zastoupení modřínu (viz graf č. 1). Tento maximální objem dřeva na pni je asi o 17 % vyšší než ve stejnorodém porostu modřínovém, ve srovnání s produktivnější dřevinou, tj. smrkem je toto zvýšení zhruba o 7 %.

6) Celkové zvýšení hodnoty dřeva (v cenách z roku 1997) na pni ve smíšených porostech závisí z velmi podstatné části pouze na modřínu, u kterého je jeho hodnota ve směsi se smrkem vždy větší než při stejné redukované ploše ve stejnorodých porostech modřínových. Celková hodnota dřeva na pni smíšených porostů dosahuje svého maxima při 75% zastoupení smrku, resp. 25% zastoupení modřínu (viz graf č. 2). Tato maximální hodnota smíšeného porostu převyšuje hodnotu stejnorodého porostu modřínového až o 27 %, zatímco ve srovnání se smrkovou monokulturou je zjištěný rozdíl jen velmi málo výrazný (činí pouze asi 1 %). Při porovnání cen dříví v roce 1997 a dnes u smrku nedošlo k výrazným změnám (neuvažujeme-li inflaci), kdežto u modřínu došlo ke zvýšení cen od pilařských výřezů ke slabším sortimentům, a tím se prakticky ceny těchto sortimentů dostaly na úroveň smrku. O výřezy I. a II. jakostní třídy modřínu je dnes na trhu poptávka stejně jako v roce 1997 (výroba šindelů, stolařské řezivo), tudíž si stále drží vyšší cenu, než je tomu u smrku. Při sledování tohoto vývoje lze tedy u hodnoty dřeva na pni smíšených porostů smrku s modřínem očekávat rozdíl oproti smrkovým monokulturám ještě markantnější.

Na základě uvedeného souhrnu výsledků tedy mohu z hlediska čistě produkčního hodnotit směs smrku s modřínem jako vhodnou, přičemž optimální zjištěný poměr smíšení se pohybuje někde v rozmezí 70–75% smrku, resp. 25–30% modřínu. Ze stejného hlediska se také plně potvrdil názor na nevhodnost pěstování modřínu v monokultuře, kdy jak objem, tak i cena dřeva na pni vykázaly nejnižší hodnoty. Pokud bychom chtěli pěstovat smíšené porosty smrku s modřínem s úmyslem co největší objemové produkce, spíše by nám ji mohla zaručit z pohledu smrku spodní hranice optimálního zastoupení, tj. 70 %.

I když se situace na trhu se dřívím neustále mění, dá se usoudit, že pokud bude zájem o modřín (jesenický je zvláště ceněn pro své typické zbarvení dřeva se širokým tmavě červeným jádrem), bude vždy žádán v té nejlepší kvalitě a podle toho by měl být pěstován. Při snahách o maximální kvalitu a tím současně i zisk, je naopak lepší přiklonit se k zastoupení ve směsi 75 % smrku, resp. 25 % modřínu. Při tomto zjištěném optimálním zastoupení jsou obě zúčastněné dřeviny schopny produkovat vysoce kvalitní sortimenty. To platí zejména pro modřín, jehož kvalita s klesajícím zastoupením roste. Je zde však důležité zajistit pokud možno jednotlivé přimíšení, nikoliv ve skupinkách či dokonce větších skupinách – tím se efekt ztrácí. Stejně dobře se na trhu prodají slabší smrkové sortimenty, které vzniknou případným ústupem smrku do podúrovně.

Ještě než ukončím pojednání o sledované směsi z hlediska kvalitativního, považuji na tomto místě za důležité zmínit se i o nedostatku modřínu opadavého – sudetského. Stejně tak jako rychlost růstu v mládí a značná objemová produkce je v jeho případě zřejmě geneticky fixována i horší tvárnost (jakost) kmene, jež se projevuje až na výjimky v celém spektru lokalit, kde je ověřován. Jde o vlastnost, která je patrně dána důsledkem přirozeného výběru ve smíšených porostech v konkurenci s ostatními druhy dřevin, jež tvoří součást těchto porostů (Šindelář 1996). I v konkrétně sledovaných porostech bylo u některých kmenů modřínu možno vidět typicky zakřivený „šavlovitý“ růst. Vhodnou výchovou v porostech od mládí lze však v populacích modřínu sudetského docílit nejen vysoké objemové produkce, ale i kvality (Šindelář 1996).

Mimoprodukční funkce

Když se tu píše o výši a hodnotě produkce, nesmí se zapomenout na její nikoli zanedbatelnou podmínku trvalosti.

Přitom si je třeba uvědomit, že rovnoměrná a optimální produkční funkce je možná jen tehdy, když současně zůstává zachována funkce ochranná.

Podle zákona o lesích č. 289/1995 Sb. (§ 24) je nutno kromě dřevin ekonomických dodržovat v LHP stanovený minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin. Toto ustanovení je ve vyhlášce Mze č. 83/1996 Sb. Konkretizováno v příloze č. 3. Pro konkrétní, v této práci sledovaný, HS 55 je stanoven minimální podíl MZD 25 %. V příloze č. 4 této vyhlášky jsou jako MZD při základní dřevině smrku uvedeny tyto: BK, JD, JV, JL, LP, JS, JDo, TŘ, jako přimíšené a vtroušené MD, JŘ a DG. Domnívám se, že je přitom podceňován meliorační (lepší rozpad jehličí než u smrku, provzdušnění a prokoření půdy) a zejména zpevňující vliv modřínu opadavého.

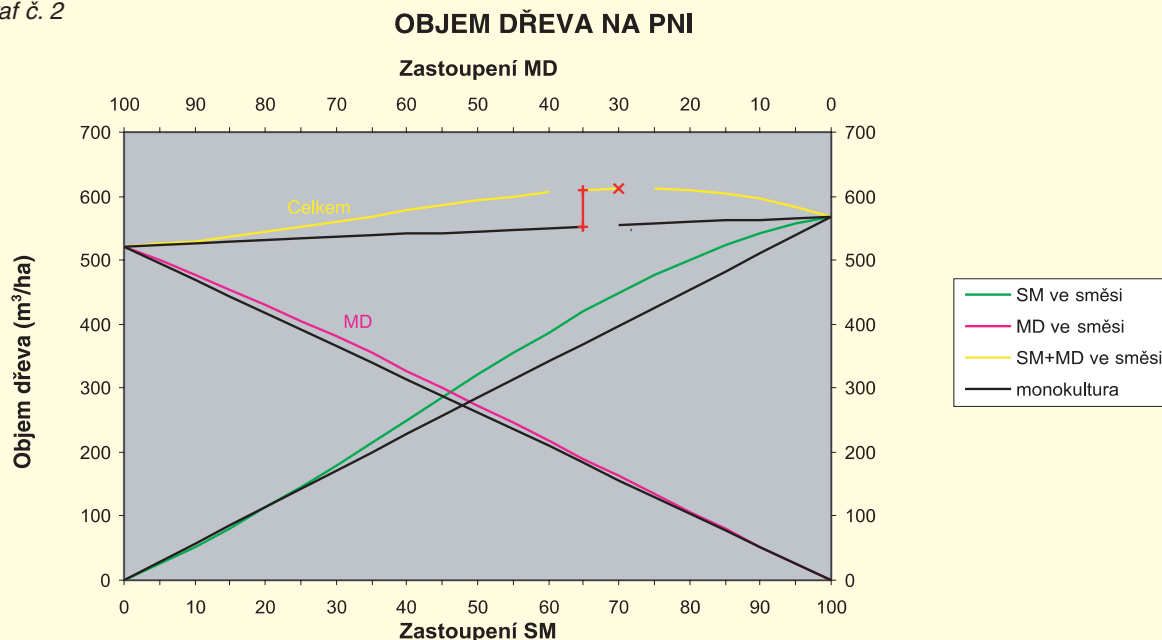
Při hodnocení výsledků pozorování na rozsáhlém souboru výzkumných ploch si zvláště provenience sudetských modřínů uchovaly schopnost výrazně nadprůměrného výškového růstu jak v podmínkách poměrně nízkých teplot, tak i v podmínkách s vyššími teplotami. Na základě těchto skutečností lze konstatovat, že modřín opadavý je dřevina velmi plastická se značnou kovalencí a že lze předpokládat možnosti jejího využívání v lesním hospodářství střední Evropy i v případě, že dojde ke globálním klimatickým změnám v důsledku skleníkového efektu. Pozoruhodná je zvláště kovalence modřínu opadavého – sudetského, který si v sortimentu různých dílčích populací udržuje obecně nadprůměrný výškový růst a produkci i při teplotních posunech do prostředí až o 5 °C teplejšího ve srovnání s lokalitami místa původu (Šindelář 1996).

Závěr

Modřín opadavý – sudetský má nemalý stabilizující a meliorační vliv, pro který mohu doporučit skutečně – v oblastech s autochtonním výskytem modřínu – doplňovat převládající smrkové porosty o zjištěný optimální podíl 25 – 30% modřínu. V zájmu větší biodiverzity dále navrhuji směs obohatit příměsí dalších dřevin – zejména bukem a javorem klenem, popř. i jedlí. Přitom je potřeba věnovat těmto přimíšeným dřevinám zvýšenou péči hlavně v prvních letech po výsadbě, kdy jsou ve větší míře vyhledávány spárkatou zvěří a následně poškozovány vytloukáním a okusem. ■

Text a foto Ing. Marian Bandík
LS Javorník

graf č. 2

Sníh zcela změnil naše letošní plány

Nejen sněhová kalamita byla tématem rozhovoru s ředitelem LZ Kladská Ing. J. Hruškou

Mohl byste na úvod popsat svoji profesní kariéru?

Začala v roce 1961 na lesnickém učilišti v Zelené Lhotě na Šumavě. Pokračovala na lesnické škole v Písku a LF VŠL v Brně. Absolvoval jsem v roce 1971. Od té doby je moje lesnická cesta spojena výhradně se Slavkovským lesem. Začínal jsem jako technik polesí, pokračoval v různých provozních, později řídicích funkcích. Ve funkci ředitele LZ jsem od roku 1988.

Zvláštností na této cestě je snad jediné to, že až do roku 1990 jsem nepracoval u státních lesů. Mým zaměstnavatelem byly Státní statky v Sokolově, které v té době spravovaly území dnešního LZ, lesnicky zde hospodařily a byla zde vyhrazená honitba Mze. Služba u této organizace byla poněkud odlišná od praxe státních lesů. Mimo jiné vyžadovala větší samostatnost v lesnickém i provozním rozhodování.

Čím se můžete na vašem LZ pochlubit, co byste doporučil k návštěvě?

Radost mi dělá pozvolné zlepšování stavu lesa. Slavkovský les, to byly ještě před 20-30 lety téměř čisté monotónní smrčiny, sužované exhalacemi, silně poškozené zvěří. Dnes je situace mnohem lepší. Imise výrazně poklesly, tlak zvěře je nesrovnatelně nižší. Daří se přirozená obnova a zejména se výrazně mění skladba lesa ve prospěch listnáčů, v posledních letech i jedle.

Co doporučit k návštěvě a zhlédnutí? Těžká otázka, mám-li odpovědět stručně. Lesákům určitě Kladskou a rašeliniště v jejím okolí, zajímavá rostlinná společenstva na hadcích v okolí Pramenů nebo některé ukázky hospodaření v poškozených porostech. Turistům opět Kladskou s její naučnou stezkou a okolím. Zámek Kynžvart, hrad Bečov se vzácným reliktem sv. Maura, hrad Loket, Svatošské skály na řece Ohři. Pochopitelně nelze opomenout Mariánské Lázně. Anebo jen poklidné procházky krásnou přírodou, výlety na kole, v zimě klidné, dobře upravené běžecké tratě.

Je také něco, co vám dělá vrásky na čele?

Ano jsou takové věci. Na úrovni LZ je to aktuálně sněhová kalamita. Její rozsah je mimořádný. Zasaženy jsou na velkých plochách hlavně mladší porosty. Něco takového za celou dobu své služby nepamatuji. Zcela se změnil naše letošní plány. Velmi výrazný bude i dopad do ekonomiky. V obecné rovině je to pak zejména nejasná současná situace a další perspektiva lesnictví.

Od 1. 1. 2006 se připravuje zavedení modelu diferenciální renty. Jaké jsou zkušenosti s tímto modelem na LZ Kladská?

Lesní závod pracuje v tomto modelu již řadu let. Po dolažení některých pravidel, které v uplynulých letech proběhlo, považuji tento model za velmi přínosný. Dal LZ jasná pravidla hry. Přivedl nás v horizontu několika let k rozsáhlému odhalení rezerv a zvýšení efektivnosti hospodaření. Přinesl pro LZ větší prostor k samostatnému rozhodování a motivaci pro dosažení nejlepšího výsledku. Jsem přesvědčen, že obdobné efekty může mít i v podmínkách LS. Přeji kolegům správcům, aby co nejrychleji překonali určitou nechuť, která i nás provázela při jeho zavádění. Určitě v něm pro sebe najdou pozitivní stránky.

Jaká je spolupráce s CHKO Slavkovský les?

Vztah s CHKO mohu označit jako výborný a určitě to není jen můj osobní názor. Sdílí jej většina spolupracovníků. Nejsme

Ing. Josef Hruška, ředitel LZ Kladská

s kolegy z CHKO každý na jiné straně barikády a nedokazujeme si navzájem, kdo více přírodě prospívá a kdo škodí.

Náš cíl je společný – krajina, která zachovává a zlepšuje svoje hodnoty, plní všechny svoje funkce a ve které také mohou dobře žít lidé. Na řešení jsme se zatím vždy, byť třeba po delších, často i boulivějších diskusích, dokázali shodnout. Doufám, že tomu tak bude také do budoucna.

Kladská je známá myslivostí, daří se vám skloubit hospodaření v lesích, myslivost a ochranu přírody?

Ano, Kladská byla a částečně ještě stále je spojována s myslivostí. Tradice je stará přes sto let. Tehdejší majitel zde choval vysoké stavy jelení zvěře – až 60 ks/1000 ha. I po válce, kdy zde hospodařily Vojenské lesy a poté zde byla vyhrazena honitba Mze, byly stavy velmi vysoké a navíc se rozšířily další druhy spárkaté zvěře – muflon a sika. Cílem byly úspěšné reprezentační lovy.

Dnes máme zadání jiné – hledat vyvážený stav mezi lesem, přírodou, myslivostí. Není to záležitost krátkodobá a jednoduchá. Všechny naše kroky jsou koordinovány s CHKO a státní správou. Vycházíme z toho, že původní druhy spárkaté zvěře v přiměřeném množství do přírody patří.

Fáze výrazné redukce jelení zvěře je již za námi. Dnes je stěžejním úkolem vytěsnění zvěře nepůvodní. Daří se to u zvěře muflonů, méně zatím u jelena siky. Souběžně však od samého počátku pracujeme na zvyšování úživnosti honitby a opatřeních, dohodnutých s CHKO na ochranu zvláště v chráněných lokalitách.

První výsledky jsou patrné – stoupá biodiversita, poklesly škody, daří se přirozená obnova. Mohli bychom však být dál. Brzdí nás nejednotný postup ostatních honiteb v regionu.

Jak vnímáte vztah GR – KI – LZ?

Vztah KI a LZ je velmi dobrý a spolupráce nadstandardní.

Myslím, že je to k oboustrannému prospěchu. Společně například využíváme právní službu. Rovněž obchod se dřívím je řízen jednotně a má to velmi pozitivní dopad v regionu. Krajský inspektorát se velmi vehementně a úspěšně ujal své role iniciátora a koordinátora všech aktivit směřujících ke krajským a nadkrajským institucím, médiím i veřejnosti.

Ve vztahu ke GŘ se omezím na jediný problém, a tím je přemíra administrativy. Například za rok 2005 bylo vydáno více než sto různých přípisů. Prokousat se tímto stohem papírů zabere spoustu času potřebného jinde.

Provoz by si zasloužil více důvěry v jeho schopnosti, méně direktivního řízení a papírování.

Jak vnímáte změny, které u LČR probíhají? Odpovídají změny vašim zkušenostem z řízení lesního závodu?

Ze současného vývoje jsem velmi rozpačitý. Způsobuje nervozitu a nejistotu. Je žádoucí věci rychle a jednoznačně dořešit.

Vlastní obchodování se dřevem nepředstavuje pro LZ žádnou změnu. Je to běžná součást naší práce. Bude jistě zvládnuto i na LS. Naše zkušenosti i přímá pomoc jsou všem k dispozici. Závažnější i pro LZ je otázka celkového pojetí vlastního obchodu. Z pohledu provozu nepovažuji za šťastnou tendenci k přílišné koncentraci obchodu na ředitelství podniku a výraznou preferenci tzv. strategických partnerů. Větší prostor by měl být dán KI a LZ a dodávkám pro regionální partnery.

Úplnou neznámou je pro nás připravovaný obchod na burze.

(otp)

NPR Paterák

Využití individuálních ochran proti škodám zvěří

Profil Lesního závodu Kladská

Historie LZ

Lesní závod i LHC nesou název podle osady Kladská, která je centrem a dominantou Slavkovského lesa.

Zdejší lesy byly v roce 1193 darovány premonstrátskému klášteru Teplá a ten v nich hospodařil skoro 600 let. Režim hospodaření na tomto i sousedních šlechtických majetcích však byl přísně regulován – lesy byly rezervovány pro potřebu rozsáhlých cínových dolů v regionu.

V roce 1786 klášter postoupil lesy císařské komoře za souhlas založit Mariánské Lázně.

V roce 1873 byly tyto komorní lesy rozprodány. Největší část koupil rod Schönburg Waldenburg. Ten také založil rázovitou osadu Kladská. Majitel byl náruživý myslivec a jednoznačně preferoval zvěř před lesnictvím.

Po válce zde už do roku 1959 hospodařily Vojenské lesy, po nich až do roku 1990 organizace řízené ministerstvem zemědělství, které zde také mělo vyhrazenou honitbu. Následoval v letech 1991 – 1992 státní podnik Lesy Kladská a ten byl v rámci transformace lesního hospodářství k 1. 1. 1993 včleněn do LČR, s.p.

Přírodní podmínky

Obhospodařovaný LHC má výměru porostní půdy 14 300 ha. Patří do lesní oblasti 3 – Karlovarská vrchovina. Nadmořská výška je v rozpětí 440–983 m. Průměrná teplota 5–6 °C, srážky 700–900 mm, vegetační doba 120–140 dnů.

Geologickým podkladem je hlavně žula, rula amfibolit, částečně hadec.

Z půdních typů je nejrozšířenější oligotrofní hnědá půda (45 %), v menší míře gleje, pseudogleje, podzoly a organozem.

Vegetační stupeň 7 zaujímá největší rozlohu (33%), z cílových HS pak 53 (32 %).

Zastoupení dřevin: jehličnaté 90 %, z toho SM 83 %, jedle pouze 0,3 %. Z listnatých BŘ 3 %, BK 2,7 %. Podle zásoby je smrk zastoupen 91 %.

Lesní hospodářský plán pro r. 2004–2013 udává tyto hlavní charakteristiky a úkoly:

Zásoba dřeva 303 m³/ha
Přírůst (CBP) 8,4 m³/ha /rok

Obora Studánka

Těžba 7,0 m³/ha/rok
Výchova – prořez 1799 ha
 probírky 6320 ha
Obnova 1240 ha
z toho MZD: 27 %

Zdravotní stav lesa

Pásmo ohrožení imisemi: B 118 ha
 C 1970 ha

V různých stupních poškození imisemi je 28 % plochy, 45 % zásoby.

Žlutnutí porostů zjištěno na ploše 1723 ha (12%).

Poškození zvěří: plocha 48 %, zásoba 57 %.

Kategorie lesů:
lesy ochranné 3,5 %, lesy zvláštního určení 52 %.

V CHKO je začleněno 90 % plochy LHC, z toho v první zóně 3500 ha.

Faktory nejvíce ovlivňující hospodaření LZ

- velmi pozměněná druhová skladba porostů
 - nepříznivý zdravotní stav způsobený dlouhodobým poškozováním zvěří – četnost hnilob je až 75 %, stabilita porostů je vážně narušena
 - zájmy ochrany přírody a naplňování ostatních funkcí lesa
- V těchto podmínkách usiluje LZ o naplňování zásad trvale udržitelného hospodaření.

Některé lesnické výsledky dosažené v roce 2005:

– holina	0,66 %
– obnova lesa	78 ha
– podíl přír. obnovy	24 %
– podíl MZD	28,5 %
– nezdar zalesnění	9,1 %
– výchova – 40 let	369 ha tj. 115 % bilancov. úkolu
– ÚVN PC na 1 ha	1051 Kč
– těžba dřeva	95 000 m ³
– z toho NT	36 %

LZ věnuje velkou pozornost realizaci dřeva. Vzhledem k velké četnosti hnilob volí technologii surových kmenů s manipulací na centrálním skladě. Tato metoda je sice nákladnější, ale důslednou sortimentací lze dosáhnout příznivého zpeněžení.

V posledních letech také vzrostl podíl harvesterových těžeb, v roce 2005 to bylo 21 %.

Za rok 2005 bylo u hlavních sortimentů dosaženo těchto podílů:

Pilařské výřezy 65 %
V. tř. 33 %

Průměrné zpeněžení je 1253 Kč/m³ a bylo velmi nepříznivě ovlivněno větrnou kalamitou z července 2005, kdy převažovaly zlomy a velká část dřeva byla znehodnocena.

K hlavním odběratelům dřeva patří SET Planá a řada regionálních odběratelů, u kterých jsou velmi příznivé přepravní náklady – např. pila Ka-Po v Lázních Kynžvartu, Dřevo Ziegler – Mar. Lázně, papírna Blankenstein a.j.

Některé další údaje o LZ a jeho činnosti

LZ má v současné době 210 pracovníků, z toho 54 THP. Výrobu zajišťuje cca z 90 % vlastními pracovníky. OSL vykonává jen na nepatrné výměře (25 ha)

Vnitřní organizační uspořádání

- 4 polesí, 17 lesnických úseků o průměrné výměře – 839 ha
- středisko služeb (lesní školky, správa bytů a budov)
- středisko výrobně manipulační
- dřevařská výroba
- dílny + MTZ
- lovecký zámeček Kladská

Jak napovídá organizační uspořádání, kromě vlastní lesnické činnosti provozuje LZ i řadu nelesnických aktivit:

- Je soběstačný v produkci sazenic.
- Myslivecky obhospodařuje 18 000 ha režijních honiteb. Poplatkové lovy zajišťuje ročně pro cca 200 lovců. S poklesem stavu zvěře však výnosy z myslivosti klesají a dnes představují asi 5% tržeb LZ.
- Dřevařská výroba na vlastní pile zpracovává především méně kvalitní hmotu. Roční obrát je cca 10 mil. Kč. Výroba je ovšem v posledních letech nerentabilní a je utlumována.
- LZ doposud spravuje 90 bytů, což ho velmi ekonomicky zatěžuje.
- Lovecký zámeček Kladská poskytuje kromě zázemí pro lovce rekreační možnosti pro pracovníky podniku a je celoročně otevřen i pro volnou turistiku.
- Kladská je přirozeným, velmi vhodným centrem pro zajišťování aktivit LČR vůči veřejnosti a prezentaci péče podniku a ochranu přírody, rozvoj ostatních funkcí lesa.

Lesní závod již několik let vykazuje kladné hospodářské výsledky a ty budou dosaženy i za rok 2005. ■

Ve spolupráci s LZ Kladská připravil Ing. Pavel Hes podnikové ředitelství LČR

Zima na Kladské

Sídlo, adresa, kontaktní údaje:

Lesy České republiky, s.p.
Lesní závod Kladská
K pramenům 217
354 91 Lázně Kynžvart

e-mail: lz9@lesy.cz
tel: 354 691 202
fax: 354 691 282

Hájenka Králův kámen

40 let služby u LZ Kladská považují za velké štěstí

Každý člověk musí mít štěstí a já osobně jsem měl, protože jsem mohl pracovat takovou dobu na pro mě nejkrásnějším místě na světě.

Mohl byste stručně popsat, jak se projevila historie na současném fungování LZ?

Vzdálenější historie asi hlavně v tom, že nám zanechala druhově zcela pozměněné porosty sice velmi produktivní, ale labilní a nepříliš zdravé. Novější, zvláště poválečná historie byla velmi pestrá. Především udržovala tradici myslivosti na Kladské. Za časů vojenských lesů a pak i organizací Mze byly lesy vybaveny a vedeny k všestranné soběstačnosti (lesní školky, manipulační sklad, pila, dílny byty – to jsou věci dnes většinou zastaralé, principiálně překonané a představují v některých ohledech i zátěž). Značně zanedbané bylo naopak budování lesních cest, jejichž hustota je dodnes podprůměrná. Stojí nás velké úsilí zpoždění dohánět. Abych ale neviděl jen zápory, byly samozřejmě i klady, například služba na Kladské měla vždy dobrý zvuk, personál byl velmi stabilní, kvalifikovaný. Nejnovější historie a současnost přináší jiná zadání – ozdravit les, otevřít jej veřejnosti, chránit krajinné hodnoty, při tom všem ekonomicky prosperovat.

Čím je LZ výjimečný v rámci regionu i mezi ostatními LZ ČR?

Slovo výjimečnost bych nechtěl použít, není přesné. Určité zvláštnosti oproti LS v regionu pochopitelně jsou a vyplývají již z organizačního řádu podniku a rozdílného zadání, které LZ a LS mají. Oproti LS má LZ širší spektrum činnosti (školky, PDV, myslivost). Má však i některé ekonomické zátěže, které LS neznají (např. byty, větší podíl neproduktivního majetku, soubor historických staveb Kladská aj.). Mezi jednotlivými LZ je určitá rozdílnost, a to zejména v podmínkách, ve kterých konkrétně hospodaří, např. u LZ Kladská je to velké rozsah postížených porostů, rozsáhlé zájmy ochrany přírody a z toho plynoucí omezení v hospodaření. Jsou to ale i vlivy polohové renty po obchodování se dřevem, rozsah režijní myslivosti apod. Rozdílnost podmínek je výhodná pro poskytování širšího spektra referenčních údajů.

Nakolik ovlivňuje chod celého závodu lovecká sezóna?

Slovní spojení „Kladská rovná se zejména myslivost“ kdysi skutečně platilo. Dnešní realita je ale již jiná. Pro LZ je prioritní lesnické hospodaření. Representační myslivost ustoupila do pozadí. Je pochopitelně realizována, ale v rámci celkového zadání, čímž je hledat soulad mezi lesem, přírodou, myslivostí. Toto zadání a referenční funkci LZ chápeme i v tom smyslu, že myslivost v režijních honitbách musí být vykonávána na vysoké úrovni, co se týče péče o zvěř, zásad odlovu, kvalifikace personálu, dodržování mysliveckých tradic.

Hlavní inženýr LZ Kladská Ing. Miroslav Vaníš

Myslivost je pro mnohé zábavou, pro personál LZ je však součástí pracovní náplně, kterou musí zvládat při zajištění běžných provozních úkolů, jež dnes nejsou malé.

Celkový odlov za LZ představuje cca 1000 ks spárkaté zvěře. Personál realizuje odlov zvěře holé, černé a průběrný odlov mladé trofeje dle podnikových zásad. Časově náročné jsou ale zejména lovecké doprovody, za rok 2005 bylo u nás cca 200 poplatkových lovců. Doprovodů se musí zúčastnit 32 pracovníků. V průměru na jednoho z nich připadá 21 dnů doprovodu, u nejvytíženějších však až 40 dnů. Jde skutečně o časově i fyzicky velmi náročnou činnost. Myslivecké tradice jsou národním bohatstvím, ale veřejností dosud nedocenené. Úcta ke slovené zvěři při svozu z lesa, úlomky, zálomky, pasování u troubení loveckých signálů u trofeje zvěře je u LZ Kladská samozřejmostí. Toto vše k lovu patří a je cizími lovci velice kladně hodnoceno. Lovecký personál vystupuje při doprovodech loveckých hostů po všech stránkách profesionálně.

V roce 1994 byl založen trubačský soubor Trubači z Kladské. Měl za cíl prohlubovat myslivecké tradice při slovení trofeje zvěře. Soubor se však soustavným cvičením vypracoval k tomu, že v roce 2005 vydal své CD, kde prezentuje lovecké signály a hlaholy od Dyka, Selementa, Vacka a podobně. Soubor se zúčastňuje pravidelně národních i mezinárodních soutěží. Hraje také církevní muziku (Hubertské mše), účinkuje na mysliveckých plesech, výstavách, mysliveckých zkouškách, ale i na pohřbech mysliveckých kamarádů. Například Svatováclavské troubení na Kladské za účasti zahraničních souborů se stalo tradicí.

Je lovecký zámeček Kladská využíván celoročně, nebo jen v období lovecké sezóny?

Kdysi byl zámeček využíván pouze pro lovecké hosty Mze, pro veřejnost byl uzavřen a lovecký personál měl do něj jenom omezený přístup. Dnes je pochopitelně situace jiná.

Zařízení poskytuje výborné zázemí pro pěší turistiku, výlety do sousedních lázní a atraktivních historických lokalit v okolí, cykloturistiku, lyžování, myslivost nebo rybaření. Je k dispozici pracovníkům podniku a je otevřen i pro běžné návštěvníky.

Velký zájem o pobyt je také mezi zahraničními turisty. Lze zde pořádat rovněž porady, školení a společenské akce. V roce 2005 se u nás ubytovalo 2660 hostů. Lůžková kapacita byla v roce 2005 využita ze 35 %.

Vraťme se ještě, prosím, k větrné smršti, která způsobila u vašeho lesního závodu pohromu v červenci loňského roku.

Nejvíce byly postiženy porosty na návětrné západní části závodu. Nejednalo se o vývraty, ale z 90 % o zlomy. Do konce roku bylo zpracováno cca 25 000 m³ hmoty. Rozlámaná, znehodnocená hmota ovlivnila výrazně realizační cenu. Z důvodů ochrany lesa byly zpracovány kompletně i rozštípané a ukroucené části. Tato hmota byla přibližena a prodána s OM za nízkou cenu. Na poradě v prosinci 2005 jsme konstatovali, že máme vyčištěný les a můžeme rozjet výrobu 2006 dle projektu a taxace. Co však následovalo od 23. prosince a trvá i v první polovině ledna 2006, nám všem vyrazilo dech. Těžký sníh a led způsobuje každodenní prolamování porostů. Lesní cesty jsou denně uvolňovány od vyvrácených stromů a zlomených špicí. Sněžení a námraza situaci zhoršuje tím, že těžký sníh ze stromů nespádl, ale stále přibývá. Ohnutá špice stromu se již nenarovná a dochází k prasknutí v polovině či třetině kmene.

Jak jste na tom s prací s veřejností?

Jedním z velkých dluhů LČR je práce s veřejností, přestože je tento úkol zahrnut jak v krátkodobých, tak dlouhodobých úkolech, které si podnik stanovil. I přes velké množství akcí s mládeží, které podnik pořádá, je stav neuspokojivý. Tato tvrzení opírám o skutečnosti, které zjišťuji ve školách. Před několika lety jsem si vytýčil cíl, že se tento stav v regionu pokusím změnit. Navštěvuji základní a střední školy nebo ony jezdí na Kladskou, kde pokud možno zábavnou formou informuji žáky a učitele o nutnosti racionálních zakázek v lese, Programu 2000, Natura 2000, o výši těžeb, zvyšování zásob, spotřebě dřeva na obyvatele ve srovnání s EU, o naprosto nedostatečném využívání dřevní hmoty ve všech činnostech hospodaření a podobně. Školy tyto základní vědomosti nemají, a proto je ani neučí. Pořádáním výstav trofejí ve školách se snažíme probudit v dětech zájem o zvěř a práce s tím spojené a dodržování mysliveckých tradic.

Starší generace si jistě pamatuje na pořad ostravské televize Lovy beze zbraní. Poutavé vyprávění odborníků o lese a zvěři přitáhlo k televizi celý národ. Jsem zásadně proti nic neříkajícím několikavteřinovým šotům, které jsou mnohdy naprosto nesrozumitelné. Pokud nebude na regionálních televizích alespoň měsíčně minimálně hodinový program s určitou lesnickou tematikou, nebude dobře.

Možná bychom naše povídání mohli skončit něčím optimistickým...

To určitě můžeme. Každý člověk musí mít štěstí a já osobně jsem měl a dosud mám velké štěstí, že jsem mohl pracovat čtyřicet let v lesích Lesního závodu Kladská, pro mě nejkrásnějším místě na světě. Takové štěstí bych přál každému. ■

Připravil Ing. Pavel Hes
podnikové ředitelství LČR

Změna druhové skladby

Lověcký zámek Kladská

Křížky

Kulturní událost roku opět v duchu dobré zábavy, zpěvu a tance

Období plesové sezóny je v plném proudu a i tento rok s sebou přinesl mnohými napjatě očekávaný jubilejní 10. reprezentační lesnický ples. Jak jistě dokazuje pořadové číslo, vybudoval si ples, jenž každoročně pořádají Lesy České republiky, své pevné postavení mezi kulturními událostmi tohoto typu v celém Královéhradecku. O jeho kvalitách svědčí i fakt, že byl několikrát ohodnocen i jako nejúspěšnější a nejlepší z plesů v regionu.

Úvodního slova a zahájení plesu se ujal stejně jako loni generální ředitel Ing. Vladimír Blahuta. Ten postupně uvítal i čestné hosty plesu v čele s ministrem zemědělství Ing. Janem Mládkem, CSc.

Mezi další vážené hosty patřili také zástupci Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, zástupci akademické obce, regionu, lesnických a oborů příbuzných institucí. V bohatém programu se o zábavu postarali vynikající umělci, kteří bavili více než tisícovku hostů. Ti zaplnili téměř do posledního místečka všechny čtyři sály KC Aldis, kde se akce konala.

Ke každému dobrému plesu patří také hodnotná tombola a ani letos tomu nebylo jinak. Vzhledem ke kulatinám, jež ples slavil, byla tombola opravdu mimořádně bohatá a pestrá, což dokazovaly i spokojené tváře výherců jednotlivých cen. Hlavní výhrou tomboly byl týdenní pobyt na Kladské pro dvě osoby.

Co říci závěrem? Desátý ročník plesu je minulostí a čeká nás, doufejme, další desítka, neboť takovouto úspěšnou tradici stojí za to zachovat.

Zahájení plesu generálním ředitelem

Slavnostní zahajovací fanfára

Generální ředitel Ing. Vladimír Blahuta s ministrem zemědělství Ing. Janem Mládkem, CSc.

Jeden ze zástupců akademické obce – Prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc. s chotí

Mezi pozvanými byl i zástupce PS PČR poslanec Ing. Petr Zgarba

Ples v plném proudu

Tombola byla vsutku bohatá, od ošacení...

...až po různé druhy zvěřiny

Večerem provázela Marcela Augustová

Předtančení

>>

V sálech bylo stále živo

Dobře se bavila i tisková mluvčí Saša Křížková

Losování se ujala Leona Machálková

Jednou z hvězd večera byla i Daniela Šinkorová

Výherkyně hlavní ceny tomboly

Přírodě neubližuji a miluji dančí guláš

Daniela Šinkorová

Patříte mezi nejvytíženější osobnosti naší hudební i divadelní scény, hodně točíte... Máte vůbec čas na přírodu? Preferujete jako relaxaci pobyt v přírodě?

Popravdě řečeno, když si chci odpočinout, tak vyhledávám moře. Je to z důvodu, že jsem průduškář a pobyt u moře mne léčí. Jinak lesy mám strašně ráda i přírodu jako takovou. Snažím se jí neubližovat a chovám se k ní strašně slušně. Protože si to zaslouží.

Co vás napadlo jako první, když vám byla nabídnuta možnost vystoupit na lesnickém plesu?

Je to asi hrozná, ale já miluji guláš! A vy tady máte dančí guláš, na ten jsem se strašně těšila. Samozřejmě, že jsem byla vděčná za to, že mohu pobavit lidi. A vy jste se bavili královsky! To mne asi napadne jako první, když dostanu pozvání; bavit lidi v sále.

Hodně cestujete, všimla jste si naší billboardové pozvánky k návštěvě lesů?

Já bohužel neustále pospíchám, takže jezdím dost rychle. Snad to nebudou číst příslušníci od dopravy (smích). Takže se soustředím na řízení, abych někde nehavarovala, a tak jsem si zatím nevšimla. Slibuji ale, že to napravím.

Slovenský „Freddie Mercury“ Peter Paul

Kapela Blue Star

„Poutníci“ Honza Máca a Jiří Mach

Považuji přírodu za absolutní princip krásy

Leona Machálková

Máte jako velice zaneprázdněný člověk vůbec čas na přírodu? Preferujete jako relaxaci pobyt v přírodě?

Já považuji přírodu, a neberme to jako klišé, za absolutní princip krásy, inspirace a zdraví. Je to místo, kde najdeme odpovědi na všechny otázky.

Takže, jakmile můžete polevit v pracovních povinnostech, trávíte volný čas v přírodě?

Oproti dřívějšímu jsem posledních pár let v přírodě, v lese stále častěji a vážím si každé chvíle, kdy mohu z přírody trochu načerpat sílu. Doporučuji zejména okolí Nového Boru, kde je příroda překrásná.

Jaké další kouty naší vlasti vám přirostly k srdci?

Znám velice dobře severní Moravu, ale dlouho již žiji v Praze, takže jsem začala postupně objevovat krásy české krajiny, nádherná je Šumava, ale například i severní Čechy mají své kouzlo a hodně mne oslovují. Příroda je prostě klíč k pohodě a místo, kde si nejvíce odpočnete. I proto by se k ní měl člověk chovat co nejohleduplněji, tiše a hrozně mne štve a leží mi na srdci, jak se někteří lidé dokáží chovat bezohledně. V tomto ohledu si myslím, že v „Evropě“ stále ještě nejsme.

Co vás napadlo jako první, když vám byla nabídnuta možnost vystoupit na lesnickém plesu?

Já jsem zde již jednou byla a kromě srdečnosti lidí mne zaujala neotřelost a zvláštnost tohoto plesu, taková ta stavovská hrdost, která je tady zřejmá. Je mnoho plesů, ale tenhle je svým způsobem zvláštní. Ráda na ten minulý vzpomínám a vzpomínat budu i na tento.

Připravil Ing. Jaroslav Karas
podnikové ředitelství LČR
Foto: Jan Strouhal, Jaroslav Karas

LČR ověřují model počtu pracovníků založený na pracovních jednotkách

Se změnami v systému řízení podniku, jejichž cílem je zvýšit efektivitu činností, se od 1. 1. 2006 pracuje s modelem diferenciální renty. Jedním z podpůrných nástrojů bude metodika pracovních jednotek, která pomůže vedoucím pracovníkům objektivně nastavit počty pracovníků a výši pohyblivé složky mezd.

Zveřejněná metodika pracovních jednotek (PJ), která má sloužit jako doplňkový a pomocný nástroj ke stanovení modelového počtu pracovníků, mírně rozčeřila počátkem roku hladinu, zejména u pracovníků lesních správ LČR. To je důvodem, jenž mě vedl k tomu osvětlit v širších souvislostech metodiku PJ. S ohledem na různorodost činností bylo nutno hledat průřezové ukazatele, které by nejvíce charakterizovaly spotřebu práce technických pracovníků na správu a obhospodařování lesa, tedy část správních nákladů. Současně se také volalo v souvislosti s vlastním obchodem v režii LČR po tom, aby se v důsledku toho navýšily počty pracovníků.

S ohledem na správní náklady bylo nutno zjistit úroveň současné produktivity práce podle jednotlivých organizačních jednotek počínaje revíry. To proto, aby se pracovní nezátěžovali dalšími objemy prací revírníci s nadprůměrnými pracovními úkoly. Z tohoto důvodu bylo nutno hledat společný jmenovatel průřezových činností a ten byl pro tento účel nazván pracovní jednotky.

Specifika efektivní správy a obhospodařování lesních majetků

Pracovní jednotky sice nezapadají do nástrojů tržního mechanismu, který zná především kategorie zisk, výnosovou nebo nákladovou rentabilitu, ale vzhledem k různorodosti činností a specifiky obhospodařování lesů by některé nástroje tržní ekonomiky nemohly spravedlivě vyjadřovat skutečnou úroveň produktivity či spotřebu práce na správu a obhospodařování lesního majetku, zejména s ohledem na různé přírodní podmínky a různou strukturu činností. Proto byl pro účel měření produktivity práce správy lesního majetku a pro zjištění rozložení pracovních úkolů na jednotlivé organizační jednotky použit model pracovních jednotek jako společný doplňkový nástroj i jmenovatel ohodnocení průřezových činností. Nejedná se v žádném případě o návrat k vykopávkám plánovitěho hospodářství, kde byl pojem pracovních jednotek u lesního provozu pro odměňování v trochu jiné podobě používán, ale o vytvoření modelu, který by svým obsahem a použitím, byť se stejným názvem, doplňoval tržní principy, ekonomickou výkonnost a současně zajistil trvale udržitelný způsob obhospodařování lesů. Stanovení modelového počtu pracovníků podle výše tvorby zisku na revírníka nebo pracovníka lesní správy by neodpovídalo potencionálním možnostem jednotlivých lesních porostů nebo oblastí. To je řešeno uplatňovaným modelem diferenciální renty, který je již půl roku na lesních správách ověřován s příznivými výsledky. Cílem je, aby model pracovních jednotek doplňoval model diferenciální renty.

Cíle modelu diferenciální renty

Cílem modelu diferenciální renty je postihnout ekonomickou výkonnost daného lesního majetku v zisku, ve výnosech i v nezbytných potřebách nákladů na obhospodařování lesa, potřebách na tvorbu nového lesa, potřebách na lesní infrastrukturu, prohlubování veřejných užitků

i potřebách nákladů na správu majetku. Podává nám informaci o výsledné ekonomické výkonnosti spravovaného majetku, a to celkem a z toho z obhospodařování lesa, z ostatních lesnických a nelesnických činností i z prodaného majetku. To vše také vztaženo k normativům diferenciální renty, také současně na m² realizovaného dříví a 1 ha obhospodařované lesní půdy. Normativy diferenciální renty spolu s doprovodnými ekonomickými nástroji v sobě odrážejí rozdílné výnosové a přírodní podmínky jednotlivých oblastí.

Cíle modelu pracovních jednotek

Cílem modelu pracovních jednotek je ve vnitřní struktuře optimalizovat náklady na správu a obhospodařování lesního majetku. Pracovní jednotky nám podávají informaci v agregované formě o pracovní náročnosti řízených organizačních jednotek /spotřebě práce na jejich řízení/, a to revírů, LS, KI, včetně informace o výši pracovního zatížení. To pak umožňuje přes průměrnou produktivitu práce v PJ stanovit modelové počty pracovníků na jednotlivé organizační úrovně, tedy optimalizovat rozložení technického potenciálu u LČR a následně stanovit i závislost rozdělení pohyblivé složky mzdy dle množství práce v PJ, a tím relativně zvýšit spravedlivost odměňování podle množství a výsledků práce.

V modelových počtech je samostatně optimalizován počet revírníků jako základní organizační složka v řízení a správě lesního majetku. Dále je optimalizován počet expedientů – referentů odbytu. Samostatně je modelován počet ostatních pracovníků ústředí LS, a to bez lesního správce a odborníků, s respektováním náročnosti pozemkové držby a s nezbytným předpokladem dělby práce i kumulace činností u lesních správ s nižším než průměrným objemem PJ. Aby byla dána perspektiva absolventům škol, byl samostatně modelován počet adjunktů, a to tak, že jejich počet k 1. 11. uplynulého roku byl doplněn o jednoho adjunkta na těch LS, kde neměli ve stavu žádného. Takto získaný celkový počet byl přerozdělen na lesní správy podle celkové výše PJ a tak zahrnut do celkového modelového počtu pracovníků.

Modelový počet pracovníků zejména lesním správám ukazuje, jak se mají chovat v této oblasti. U těch LS, kde je skutečný počet pracovníků vyšší než modelový, není možno přijmout žádného dalšího pracovníka a případně vyšší počet překročených pracovníků je nutno řešit při odchodu pracovníků bez náhrady. Tam, kde je skutečný stav nižší než modelový, mohou se rozhodnout buď pro přijetí pracovníka, nebo mohou rozdělit 50 % pohyblivé složky připadající na jednoho pracovníka /to je 50 % z částky 7218 Kč měsíčně/ na další pracovníky, kteří budou činnosti za uspořádaného pracovníka proti modelu zajišťovat. Na případné předání funkcí a výkyvy v úkolech v průběhu roku bude tolerováno překročení jednoho pracovníka. Model PJ bude průběžně aktualizován při každé změně plánu a pak v závěru roku dopočítán na skutečnost s možností dorovnání /kladné i záporné/ pohyblivé složky mzdy vypočtené na skutečné PJ

za rok. Předpokládá se při uplatnění, že řešení případných tvrdostí modelu PJ bude v pravomoci krajských ředitelů. Model bude ověřován v I. pololetí roku 2006.

Výčet průřezových činností a jejich ohodnocení jsou podrobně uvedeny v metodickém pokynu, který obdržely všechny organizační jednotky.

Hodnocení

Pro hodnocení model využívá vybrané výkony sledované v rámci hospodářské evidence. Ohodnocení jednotlivých průřezových činností koeficienty je odvozeno ze snímků skutečné spotřeby pracovního času vybraných revírníků na jednotlivé činnosti v průběhu celého roku. A je nutno vzít jako objektivní, že tato spotřeba narůstá s nárůstem objemu úkolů. Byl respektován poměr mezi spotřebou práce na pěstební činnosti, spotřebou práce na těžební činnosti a spotřebou práce na ostatní společné činnosti. Je ovšem zcela pochopitelné, že s nárůstem těžby dříví narůstá i objem PJ, ale rovnocenně narůstá i objem pěstební činnosti v nárůstu holin, mladých lesních porostů a prořezávek. A další spotřeba práce pak narůstá na těžbu prováděnou v režii LČR. Prostě s vyššími úkoly těžební činnosti vzrůstá celkový objem i celková intenzita prací, vyjádřená objemem v PJ.

Model PJ to dává přes ohodnocení koeficienty spotřeby práce na společného jmenovatele, aby tak podchytil celou strukturu rozhodujících činitelů. Ale největší připomínky ze strany revírníků byly dosud k tomu, že když máme dva revírníky se stejným vzděláním, stejnou délkou odborné praxe a se stejným hodnocením při zhruba stejné výměře lesa a katastrální rozloze, když jeden z nich má 5 tis. m³ těžby a druhý 10 tis m³ těžby a z toho návazně vyplývající úkoly pěstební činnosti, pak při těchto výrazných rozdílech v objemu úkolů měli oba revírníci dosud stejné pracovní příjmy, což revírníci s vyššími úkoly hodnotili asi oprávněně jako nespravedlivé. Nový systém modelu PJ by měl tento rozdíl v objemu ohodnotit přidělem rozdílné výše pohyblivé složky mezd u obou z revírníků ve výše uvedeném příkladu, a tím by měl posílit odměňování také podle množství práce.

Na základě došlých podnětů z LS i od revírníků model PJ preferuje jemnější a podrobnější formy hospodaření hodnotícím kritériem podílu plochy lesa připadající na hektar prvního zalesnění a vykázané přirozené obnovy, protože tento postup šetří

náklady. Model tak zohledňuje výrazně větší pracnost a tvůrčí práci, která souvisí s rozptýleností a individuálním přístupem k těžbě i následné péči o nálety. Využití podrobnějšího způsobu hospodaření, který je sice v jistém slova smyslu tak trochu během na dlouhou trať, je na druhé straně odpovídajícím způsobem ohodnoceno v PJ a revírník, který takto pracuje, není v žádném případě poškozen.

Následnou tvorbu prvního věkového stupně bude nutno hodnotit vnitřním auditem LČR z dlouhodobého pohledu při hodnocení dlouhodobých výsledků ve zlepšování stavu lesa. Tento systém by bylo rovněž žádoucí zavést u LČR také co nejdříve, protože by byl kontrolní pojistkou pro to, zda uplatnění diferenciální renty není na některých organizačních jednotkách na úkor stavu lesa.

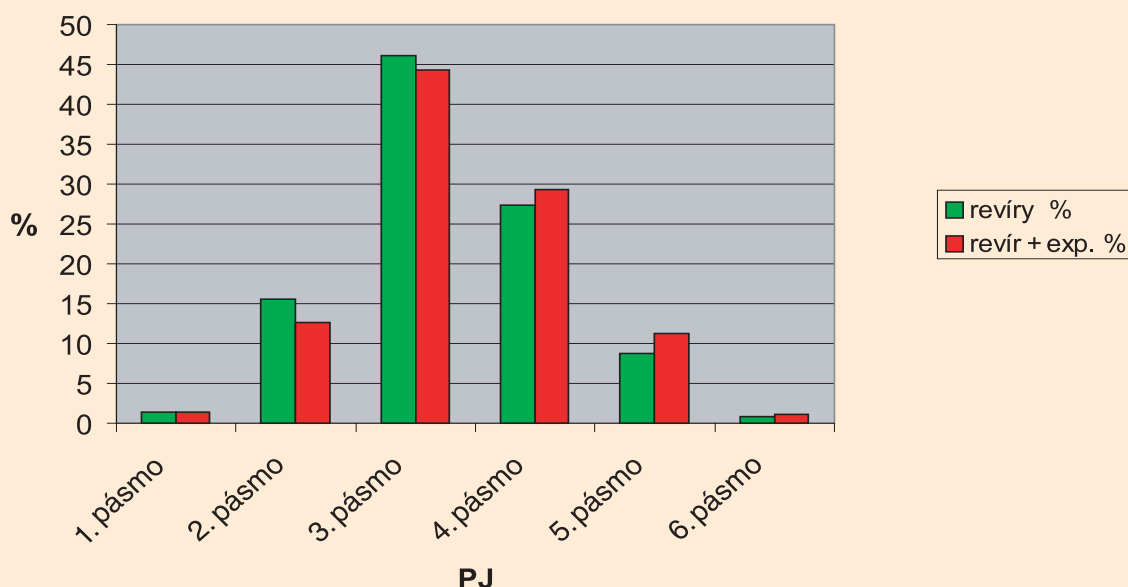
Je nezbytné doplnit, že model byl sestaven podle sledování pracovního času vybraných revírníků na činnosti, které zabezpečují v průběhu celého roku. Následně bylo provedeno testování modelu na vybraných revírech a LS. Data do modelu byla naplněna z datového skladu LČR na projekty roku 2006. Údaje jsou postaveny na organizační strukturu od 1. 1. 2006. Model umožňuje promítnout průběžně všechny změny při každé změně plánu a výrazných změnách v projektech.

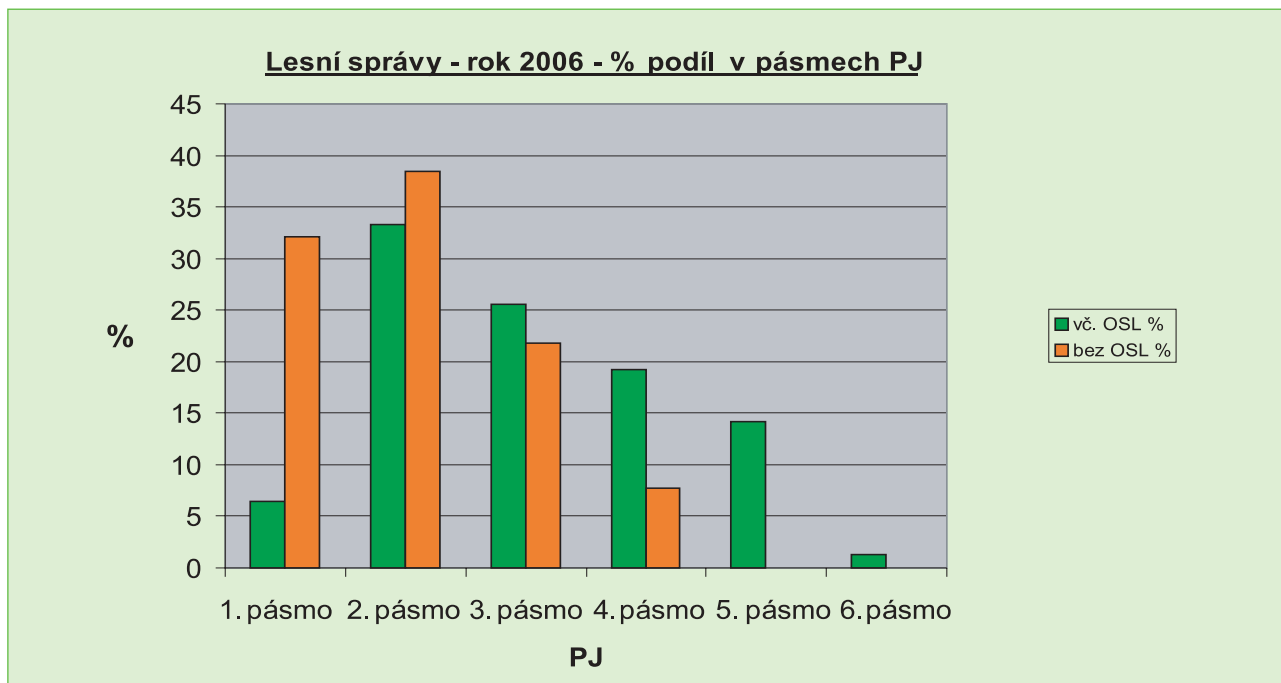
Do modelu byla zahrnuta i odborná správa lesů /OSL/ zejména z důvodu častého výskytu kombinovaných revírů a také z toho důvodu, že revírníci OSL jsou vypláceni ze mzdových prostředků LČR, i když celkové náklady včetně podílu režie a zisku by měly být za OSL pokryty dotacemi. Znamená to ale také, že i revírník na OSL by měl vytvořit přibližně stejný podíl zisku, jaký připadá na revírníka u SL.

Model PJ nenutí k projektování vyšších objemů prací

Již jsem se setkal s prvními reakcemi, které spočívaly v dotazech, jaké činnosti či výkony naprojektovat nebo skutečně provést, aniž by je les opravdu potřeboval /například vyšší rozsah ochrany mladých porostů, prořezávek, probírek do 40 let nad závazný ukazatel/, aby bylo dosaženo vyššího ohodnocení v celkovém objemu PJ u revírníků a potažmo na lesní správě. V tomto případě při těchto reakcích se zapomíná na to, že vyšší objemy těchto prací znamenají vyšší náklady a někdy i nižší tržby, což se přímo odrazí opět

Revíry včetně OSL - rok 2006 - % podíl v pásmech PJ

v modelu diferenciální renty ve snížení tvorby HV z obhospodařování lesa a následně i v nižších podílech odměn za zlepšení HV z diferenciální renty. Pozitivní přínos se získá pouze z vyššího rozsahu OSL a z výkupu dříví z této OSL, z vyššího podílu podrostních forem a přirozené obnovy a snížení podílu prvního zalesnění, zajištění kultur v zákoně lhůtě, tím pádem snížením rozsahu OMLP, respektive z vyššího podílu těžeb v rámci dodržení závazného ustanovení maximální výše těžeb.

Model PJ nerozlišuje listnatou a jehličnatou těžbu ani výchovu a obnovu. Omezení vzniká v horách z důvodu kratší vegetační doby vyplývá již z povahy a specifík jednotlivých revírů a střídáním období s nižší a vyšší potřebou práce, stejně jako v lužních lesích období záplav a nemožnosti realizace žádných prací v té době, kromě prací záchranných. Celý model PJ vypovídá rámcově o celkovém objemu práce a závislosti pohyblivé složky, nikoliv závislosti základní složky mzdy. A pohyblivá složka je diferencována podle celkového objemu práce-náročnosti. Žádný model, tedy ani tento model PJ, nebude v žádném případě absolutně spravedlivý. Jde o model, který rámcově stanovuje všem stejným přístupem rámcové limity a v tom je jeho spravedlnost. Nepřihlíží k tomu, kdo si co vydobude na úkor jiných.

Také se vyskytly dotazy, jakou úlohu by měly sehrávat KI v uplatňování modelu diferenciální renty. Jejich úloha nespočívá v přerozdělovací funkci ale v tom, že zjišťují jak optimálně jsou využity zdroje u jimi řízených OJ, a přijímají k tomu příslušná opatření. Cílem je tvorba dalších nových zdrojů, ne přerozdělování stávajících zdrojů, protože tím se netvoří žádná další přidaná hodnota.

Rozložení objemů v PJ v % podílu a počtech podle organizačních jednotek v r. 2006

Následující graf má ukázat za LČR strukturu rozložení organizačních jednotek – revírů v absolutních počtech a v % podílu z celkového počtu podle objemu v PJ se zařazením do pásmech. Pro hodnocení KI nejsou do objemu zatím zahrnuty objemy dosahované přímo řízenými závody, ale postupně budou i tyto objemy PRŽ započteny příslušným KI podle metodiky, která bude v průběhu roku zpracována. Rozdílné rozložení objemů v PJ u revírů, zejména u lesních správ ukazuje na nezbytnost optimalizace a potřebu stano-

vení modelových počtů pracovníků na správu a obhospodařování lesního majetku v návaznosti na účelnou změnu dělby práce.

Jistá napjatost se jeví u tzv. kalamitních revírů i kalamitních lesních správ, kde podíl nahodilých těžeb přesáhl za poslední tři roky 70 % roční těžby, pro rok 2006 zatím plánují jen 40 % a až koncem roku bude zřejmé, jak to dopadne. Zejména v těchto případech by bylo riskantní provádět vnitřní organizační změny a bude nutno s nimi počkat až do doby, kdy skutečný podíl nahodilých těžeb za období tří let poklesne alespoň pod 50 % z celkové těžby.

Využití modelu PJ pro odměňování podle množství a výsledků práce

V tarifní mzdě je ohodnocena mimo jiné i délka praxe. To zůstane zachováno. Ale pohyblivá složka mzdy by měla být přidělována zejména s ohledem na rozsah úkolů v PJ a návazně pak na modelový počet pracovníků /7218 Kč na pracovníka měsíčně průměr za LČR pro rok 2006/. Skutečná vnitřní diferenciací podle hodnocení pracovníků by měla být provedena až v rámci této přidělené pohyblivé složky mzdy. To ovšem nic nemění na nezbytnosti trvale výrazněji zvyšovat výdělkovou úroveň oboru lesnictví jako celku, kdy bylo předstíženo řadou jiných odvětví, v návaznosti ovšem na skutečnou ekonomickou výkonnost podniku.

Stanovení modelových počtů pracovníků také předpokládá, že případné veškeré pomocné práce vykonávané ostatními pracovníky převážně sezónně budou vykazovány jednoznačně na výrobních výkonech, kterých se týkají, a nikoliv na režiiích.

Domníváme se, že sám lesní provoz volal po objektivizaci. Ověřování nám ukáže, jak je model objektivní. Vaše případné podněty, o které jste byli požádáni, budou sloužit k tomu, aby mohl být model vylepšen. To je předmětem přístupů. Nemůže však dojít k výraznějšímu rozšíření modelu, neboť pak by se stal nepřehledným. Cestou je hodnocení jen přes základní lesnické průřezové a intenzitní činitele. Na tom je ostatně model postaven. Pokládám za nezbytné však opětovně zdůraznit, že model PJ je jen doplňující pomocný model. Hlavním a nosným modelem, ovlivňujícím výslednou ekonomickou výkonnost každé organizační jednotky, zůstává model diferenciální renty. ■

Ing. František Kaňok, CSc.
podnikové řízení LČR

Kormorán si spletl silnici s řekou

Sníh a mráz nepřináší problémy pouze lidem, ale i zvířata mají často problémy se zorientovat. Nejenom že jim mráz vadí v pohybu a nutí je k vyššímu výdeji energie, často u nich dochází i ke kuriózním zraněním.

Další případy řešili rokycanští ochránci přírody, provozující záchranou stanici živočichů pro území Rokycanska, Berounska a Hořovicka. Na cestě do Svojkovic ležela mírně zraněná kachna divoká, kterou objevila místní obyvatelka. Hned jí odchytila a zavolala ochránce přírody. Podle všech okolností a rozsahu zranění zřejmě došlo u kachny k záměně řeky s frekventovanou silnicí. Její mírně namrzlý povrch v měsíčním svitu připomínal odraz hladiny řeky, kterou si kachna vybrala pro svůj odpočinek. To se jí málem stalo osudným. Nejen že si přivodila mírné oděrky, ale mohl jí třeba přejet nepozorný řidič automobilu. Díky všímavosti lidí však našla přechodný azyl v záchrané stanici živočichů a již brzy bude vypuštěna zpět do volné přírody. Konkrétně na zimoviště vodního ptactva na řeku Berouнку. Podle stejného scénáře došlo i ke kolizi kormorána se silnicí na neméně frekventované komunikaci do Litohlav. Opět zřejmě došlo k záměně silnice s řekou a následoval pád na silnici. Tentokrát se tak stalo přímo před našimi zraky, tudíž jsme kormorána odchytili a odvezli do našeho záchraného centra. Po důsledné kontrole jeho zdravotního stavu byl umístěn v karanténním boxu na pozorování. Během několika dnů se zotavil a byl vypuštěn na řeku Berouнку.

Kormorán velký je štíhlý a tmavý veslonohý pták dlouhý asi 90 centimetrů s rozpětím kolem 140 centimetrů. Za letu připomíná černý kříž. Žije v rybníkatých oblastech, neboť jeho hlavní potravou jsou ryby. Těch denně v průměru spotřebuje asi 750 gramů. U nás se objevuje v době jarního a podzimního tahu, přičemž má-li nezamrzající vodní plochy, stává se trvalým zimním hostem. Na těchto místech způsobuje vrásky rybářům jako jejich přirozený konkurent. Hnízdí v koloniích na skalnatých ostrovech nebo na stromech. Hnízdící kolonii můžeme spatřit např. v zooparku v Chomutově nebo na jižní Moravě. Ke stavbě hnízda kormoráni používají větve a vystylají hnízdní kotlinku rákosem a jinými z vody vytaženými rostlinami. Tam, kde sedí na stromech, znečišťují okolí agresivním trusem, který často vede k záhubě stromů. To lze vidět i na řece Berounce nedaleko Plzně, kde je významné zimoviště vodního ptactva. Kromě kormoránů se zde dá v zimním období spatřit i morčáky velké, hoholy severní, orly mořské a další zajímavé ptačí druhy. Z tohoto důvodu pořádají rokycanští ochránci přírody své vycházky do těchto míst. Ty letošní se uskuteční 11. února a 4. března. Zvání jsou samozřejmě též nečlenové organizace se zájmem o sledování vodního ptactva. Hnízdě-

Detail zobáku kormorána

ní kormoránů probíhá v květnu a snůška činí obvykle 4 až 5 vajec. Ta jsou jemně světle modrá, avšak potažená křídovitou bílou vrstvou. Sezení začíná už po snesení prvního vejce a trvá zhruba 23 až 24 dnů.

Námi odchycený kormorán je velice agresivní pták, který se brání nejen vyvrháváním kořisti, ale i použitím zobáku, jehož střet s rukou je opravdu bolestivý. I přes veškerou opatrnost jsme od něj utržili několik zásahů. Kořisti našeho kormorána na řece Klabavce byly ryby o velikosti 20 až 25 centimetrů druhu cejn a plotice. K tomuto zjištění jsme dospěli právě z důvodu vyvrhování kořisti. A zpravidla tuto kořist lze zaznamenat i u ostatních kormoránů, kteří přednostně vyhledávají tzv. bílou rybu. Nicméně si již dnes dokážeme představit, co se stane, usedne-li hejno kormoránů na rybník či řeku. Na Rokycansku se kormoráni zatím nevyskytují celoročně, což jistě rybáři vítají. Kvůli vzrůstajícímu počtu zimujících kormoránů na Rokycansku však může být jen otázkou času, kdy zde najdou také vhodné podmínky k hnízdění. Dostatek kořisti na vodních plochách zde zcela jistě mají.

V případě nálezu zraněného volně žijícího živočicha volejte záchranou stanici, jejichž seznam a územní působnost najdete na <http://www.csop.cz/>. V případě výš zmíněného území volejte 371 722 686 nebo 603 239 922.

Pavel Moulis
předseda ZO ČSOP Rokycany

Kormorán velký v letu

Pavel Moulis s kormoránem velkým před jeho vypuštěním

Mezinárodně významná území v České republice

Na území České republiky se nachází řada míst, která jsou zařazena mezi lokality evropského, ba i světového významu. Mnohá z nich se nacházejí na pozemcích, na nichž má právo hospodařit státní podnik Lesy České republiky.

Výrazné změny rozsáhlých území světa v posledních desetiletích 20. století vedly ke vzniku několika mezinárodních platform zaměřených na ochranu dochovaných přírodních, krajinných a kulturních hodnot naší planety. V rámci těchto platform bylo například schváleno 5 mezinárodních úmluv: Úmluva o biologické rozmanitosti, Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů, Washingtonská úmluva (CITES), Ramsarská úmluva o mokřadech a Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. Na základě posledních dvou úmluv i na základě některých jiných mezinárodních aktivit jsou vytvářeny seznamy mezinárodně významných území. Tato území nemusí být nutně chráněna národní legislativou příslušné země, ani mít svůj samostatný správní orgán.

Ramsarské mokřady

V roce 1971 byla v Ramsaru (Írán) podepsána „Úmluva o mokřadech majících mezinárodní význam zejména jako biotopy vodního ptactva“. Náleží do skupiny tzv. soft laws, tedy norem, které nejsou právně vynutitelné. Poté, co příslušná země k úmluvě přistoupí, se

předpokládá dobrovolné plnění závazků, které z ní plynou. V současné době je dle ní registrováno celkem 1 370 mokřadů ve více než 120 zemích světa. Pokud dojde k ohrožení některého ze zapsaných území činností člověka, je toto území zařazeno do seznamu ohrožených mokřadů s očekávaným dopadem na dobré jméno daného státu.

Ramsarské mokřady v České republice

Číslo	Název	Rok vyhlášení	Rozloha (ha)
1	Šumavská rašeliniště	1990	6 371
2	Třeboňské rybníky	1990	10 165
3	Novozámecký a Břežský rybník	1990	923
4	Lednické rybníky	1990	553
5	Litovelské Pomoraví	1993	5 122
6	Poodří	1993	1 500
7	Krkonošská rašeliniště	1993	230
8	Třeboňská rašeliniště	1993	1 100
9	Mokřady dolního toku Dyje	1993	9 937
10	Mokřady Liběchovky a Pšovky	1998	350
11	Podzemní Punkva	2005	1 571

K naplňování Ramsarské úmluvy je v ČR zřízen poradní sbor ministra životního prostředí „Český ramsarský výbor“. V současné době je do Seznamu mezinárodně významných mokřadů dle Ramsarské úmluvy zapsáno 11 lokalit z České republiky. Výměry jednotlivých lokalit se liší dle různých zdrojů, proto zde uvádíme údaje převzaté z oficiálních internetových stránek Ramsarské úmluvy (<http://www.ramsar.org>). Nejnovějším takto chráněným územím u nás je Podzemní Punkva. Bylo vyhlášeno 3. února 2005. Jedná se o podzemní komplex Amatérské jeskyně v Moravském krasu. V současnosti je připravován zápis dalšího území, a to rašelinišť v Krušných horách o celkové rozloze cca 4 000 ha.

Seznam světového dědictví UNESCO

Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu – UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) – je mezinárodní vládní organizace při OSN se sídlem v Paříži.

V roce 1972 přijaly členské země UNESCO „Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví“. Na jejím základě se vytváří Seznam světového dědictví (World Heritage List), do něhož jsou zapisována místa s mimořádnými hodnotami světového významu. V současné době je v seznamu (<http://whc.unesco.org>)

zapsáno celkem 754 položek ve 129 zemích celého světa. Více než 3/4 všech položek jsou charakteru výhradně kulturního, zhruba 1/4 charakteru přírodního či smíšeného.

Místa světového dědictví UNESCO v České republice

1.	Historické jádro Prahy	1992
2.	Historické jádro Českého Krumlova	1992
3.	Historické jádro Telče	1992
4.	Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře (Žďár nad Sázavou)	1994
5.	Historické jádro Kutné Hory s kostelem sv. Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci	1995
6.	Lednicko-valtický areál	1996
7.	Vesnice Holašovice	1998
8.	Zámek a zahrady v Kroměříži	1998
9.	Zámek v Litomyšli	1999
10.	Sloup „Nejsvětější Trojice“ v Olomouci	2000
11.	Brněnská vila Tugendhat	2002
12.	Třebíč, židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa	2003

Jedinou smíšenou památkou u nás je Lednicko-valtický areál, který svojí rozlohou 200 km² představuje jeden z největších člověkem koncepčně upravených krajinných celků v Evropě. Zbývající české památky jsou charakteru ryze kulturního. Na praktické realizaci Úmluvy, jejímž gestorem je ministerstvo zahraničních věcí, se podílí ministerstvo kultury společně s MŽP ČR.

V roce 2003 byly sekretariátu UNESCO oficiálně předány nominace dalších lokalit v ČR – „Třeboňské rybníkářské dědictví“ a „Renesanční domy ve Slavonicích“, o jejichž zařazení dosud nebylo rozhodnuto.

Biosférické rezervace UNESCO

Generální konference UNESCO v roce 1970 schválila mezinárodní program (Man and Biosphere – MAB) zabývající se problematikou ochrany životního prostředí.

V rámci tohoto programu je vytvářena síť, kterou tvoří významné pevninské, mořské a smíšené ekosystémy, prezentující soulad praktické lidské činnosti a zájmů ochrany přírody. O zařazení konkrétní lokality do sítě biosférických rezervací rozhoduje generální ředitel UNESCO na doporučení odborného poradního sboru. Jednotlivé návrhy předkládají národní komitety programu MAB. Gestorem programu MAB v České republice je Akademie věd České republiky.

V současnosti je v seznamu biosférických rezervací UNESCO zapsáno celkem 482 území ve 102 zemích světa. V České republice byla dosud do této kategorie zařazena následující území:

Třeboňsko	(1977)
Křivoklátsko	(1977)
Šumava	(1990)
Krkonoše	(1992)
Bílé Karpaty	(1996)
Dolní Morava	(2003)

Bližší informace o vzniku poslední z nich – biosférické rezervace Dolní Morava a o zahájení činnosti stejnojmenné obecně prospěšné společnosti, jejímž spoluzakladatelem jsou i LČR, jsou obsaženy v Lesu zdar č. 1/2005 na str. 18–19. Starší čísla časopisu (od čísla 1/2001) lze získat stažením v elektronické podobě ve formátu PDF ze stránek LČR (<http://www.lesy.cz>).

Geoparky UNESCO

Mezi další kategorie území mezinárodní ochrany náleží tzv. geoparky UNESCO – území, která zahrnují konkrétní geologické dědictví a současně mají vytvořenu strategii trvale udržitelného územního rozvoje. V síti geoparků se v roce 2004 nacházelo 21 evrop-

ských a 8 čínských geoparků. Na území ČR bylo dne 5. října 2005 zapsáno do seznamu geoparků UNESCO území Českého ráje.

Natura 2000

Ve výčtu mezinárodně významných území nacházejících se v České republice nelze opomenout ptačí oblasti a evropsky významné lokality v rámci soustavy Natura 2000. Na rozdíl od předchozích území je vytváření této soustavy povinností všech členských zemí Evropské unie.

Na pozemcích s právem hospodařit LČR zaujímají ptačí oblasti celkovou výměru cca 230 tis. ha. Zhruba na stejné výměře se vyskytují rovněž evropsky významné lokality. Podrobnější údaje týkající se jednotlivých ptačích oblastí i evropsky významných lokalit (vyhlášených dne 15. dubna 2005 v nařízení vlády číslo 132/2005 Sb.) jsou k dispozici na stránkách <http://www.natura2000.cz>.

Území oceněná Evropským diplomem Rady Evropy

Rada Evropy (Council of Europe, <http://www.coe.int>) je politickou organizací sdružující celkem 46 evropských zemí. Mezi její aktivity v ochraně životního prostředí náleží například činnost sekretariátu Bernské úmluvy, sekretariátu Úmluvy o krajině, zaštiťování Celoevropské strategie biologické a krajinné rozmanitosti (spolu s UNEP) a udělování Evropského diplomu vybraným územím.

Tradice udělování Evropského diplomu Rady Evropy začala před 40 lety. Tato mezinárodní „známka kvality“ je udělována chráněným územím různých kategorií, splňujícím stanovená kritéria. V České republice bylo toto ocenění poprvé uděleno v roce 2000 (29. 6. 2000) na dobu 5 let pro území Národního parku Podyjí, Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty a Národní přírodní rezervace Karlštejn v CHKO Český kras. V tomto roce bylo toto ocenění všem 3 územím prodlouženo o dalších 5 let.

Skutečnost, že je určité území zařazeno do některého ze seznamů mezinárodně významných lokalit, případně je oceněno Evropským diplomem, lze současně vnímat jako významné ocenění práce minulých generací i současné generace všech, kteří se podíleli a podílejí na péči o tato území, včetně neopominutelné skupiny vlastníků lesů a odborných lesních hospodářů. Současně se dané území dostává do povědomí světové veřejnosti, což s sebou přináší například zvýšený zájem zahraničních návštěvníků.

RNDr. Jiří Stonawski
podnikové ředitelství LČR

Den s LČR zpestřil táborový program u Domašova

Jsme sestry z Kongregace Milosrdných sester Karla Boromejského a rády bychom vás informovaly o aktivitách, které ve spolupráci se státním podnikem Lesy České republiky probíhají v severním výběžku slezského pohraničí.

Od roku 2002 pracujeme s dětmi a mládeží v nevelké vesničce Třemešná, která se nachází poblíž města Albrechtic. K dispozici máme několik místností ve staré farní budově. Zpočátku se jednalo spíše o nepravidelná setkávání, z nichž se ale postupem času vykrystalizovalo společenství mladých lidí, které se začalo scházet pravidelně jedenkrát v týdnu.

Tato skupina je velmi různorodá, poněvadž zahrnuje děti od 3 let, mládež i dospělé. Nejsilnější jádro tvoří věková kategorie od 8 do 18ti let, celkový počet je kolem 30. Děti přichází z velmi rozdílných rodinných poměrů (též dysfunctionální, neúplné, sociálně slabé rodiny).

Naším cílem je nejen spolu smysluplně trávit volný čas, přičemž se zaměřujeme především na výchovnou práci. Snažíme se objevit nadání, talent i silné stránky dětí, které dále podporujeme. Všechny činnosti jsou prostředkem k celkovému rozvoji osobnosti dětí. Učíme se komunikačním dovednostem, konstruktivnímu řešení konfliktů, umění spolupracovat. Důležitou roli zde hrají vztahy a atmosféra celého společenství. Do našeho programu se snažíme zapojovat nejen děti, ale i jejich rodiče.

V červenci roku 2005 jsme ve spolupráci se skauty z Jeseníku zorganizovali 17ti denní letní tábor. Díky podpoře státním podnikem Lesy České republiky se tohoto tábora mohlo zúčastnit také 8 dětí ze sociálně slabých rodin. Tábor jsme absolvovali s aktivní pomocí Lesní správy Jeseník uprostřed lesů pod Červenohorským sedlem blízko obce Domašov. Táborový program zpestřil „Den s LČR“. Pánové Ing. Jaromír Latner, CSc. a Ing. Petr Zvo-

láněk si připravili pro děti poutavou přednášku doplněnou obrazovým materiálem a exponáty vycpaných dravců a zvířat. Děti poté zúročily své vědomosti v řadě soutěží a na závěr byly odměněny.

V návaznosti na tento tábor, který nás všechny vzájemně sblížil, jsme započaly další etapu práce. Od 1. 9. 2005 jsme pro práci s dětmi a mládeží zaměstnány ostravsko-opavským biskupstvím jako pastorační asistentky. Až doposud jsme se totiž dětem věnovaly v rámci našeho volného času a tato činnost byla dotovaná převážně z ušetřených peněz naší kongregace.

Spolu s duchovním správcem farnosti otcem Pavlem Zachrlou jsme se rozhodli provést nezbytné rekonstrukční úpravy zchátralé farní budovy. Fara, která nám slouží k setkávání s dětmi, je v havarijním stavu, protože se do ní řadu let neinvestovalo.

Pravidelná týdenní setkávání se tak rozrostla na další dny v týdnu, kdy spolu s dětmi a jejich rodiči pracujeme na opravě budovy. Od října se nám společnými silami a z drobných sponzorských darů podařilo vybudovat alespoň provizorní topení a vyměnit okna. V současné době pokládáme novou podlahu a chystáme se na malování. Každý se snaží zapojit podle svých sil a schopností. Děti škrabou omítku, opalují a brousí dveře či vyklízí místnosti atd. Společné úsilí, tvořivá práce a výsledek, který je vidět, naše společenství stmeluje, buduje zevnitř, takže je pro nás práce nejen skrytým výchovným prostředkem, ale i smysluplným využitím volného času. K pravidelným volnočasovým aktivitám můžeme prozatím využít pouze farní kancelář.

Přednáška Ing. Jaromíra Latnera, CSc.

V táboře

Do rekonstrukce objektu jsou zapojeni všichni bez rozdílu

Kromě náročných brigád organizujeme cca 1x měsíčně pro děti víkendové pobyty zaměřené na tvořivou dramatickou výchovu, která umožňuje hlubší a cílenější práci s dětmi formou autentického prožitku.

Společenství jako celek je všestranně velmi hudebně nadané. Nacvičili jsme řadu samostatných písní i tematických celků (např. Vánoční příběh), s nimiž vystupujeme na veřejnosti. Děti tak smí zakoušet, že jsou pro ostatní obdarováním.

Na závěr bychom chtěly upřímně poděkovat státnímu podniku Lesy České republiky za zájem a podporu, které si velmi vážíme a která je nám vzácná. Jsme také moc vděční za dobrou spolupráci s lesními správci Ing. Vítězslavem Závodným a Ing. Jaromírem Latnerem, CSc., revírníky a dalšími pracovníky LČR. Velkým usnadněním je pro nás například pomoc při zajištění dřeva na topení v místnostech, které opravujeme. Bez tepla bychom nemohli v těchto opravách pokračovat.

Při rozmlouvání s dětmi je zřetelné jejich nadšení z pomoci LČR, pamatují si spoustu věcí o lese a celé přírodě z přednášek a her s lesáky. To nás naplňuje optimismem, že se takto pozitivně zúročuje materiální pomoc i prostá lidská zúčastněnost, jichž se jim od LČR dostává. ■

sestra Theresien

Myslivecký pohled na profesionální myslivost

Konečně je tady dlouho očekávaná, odříkaná, nahlas šeptaná, neprosazená myslivost a navíc – profesionálně pojatá. Na stránky měsíčníku přichází rubrika o jedné nezanedbatelné součásti každodenního života lesníka i revírníka na svěřeném úseku. Schválně říkám jedné, ale nezanedbatelné, neboť zvěř v lese žije v souladu se všemi jeho obyvateli i lesem samotným a lesníci se snaží udržet takové stavy, kdy zvěř nepůsobí podstatné škody na porostech okusem, vytloukáním, popř. loupáním.

Pisatel si teď připadá jak po čerstvě složené zkoušce z myslivosti a lesnictví, když přesně ocituje stať o souladu lesa a zvěře. Jenže provoz je na hony vzdálen odstavcům v knize a jen cit, zkušenosti a pracovitost personálu zajistí kladné výsledky.

Nabízí se zde diskuse na citlivá témata, která často jitrí vztahy. Nabízí se možnost prezentace výsledků v chovu zvěře i konfrontace názorů. Vždyť jen zdravá a hlasitá diskuse může problém posunout do úrovně, na níž je možné jej brilantně vyřešit.

Myslivost není problémová, jen opředaná mýty a spoustou polopravd. Myslivost je velká a zodpovědná dřina. Práce s živým materiálem a nikdy nekončícím dnem pro lidi, kteří ji mají jako zaměstnání – koníčka.

Personál, a já říkám velcí nadšenci a mimořádně pracovití lidé, neznající ráno v sedm a odpoledne ve čtyři. Lidé, kteří sobotu a neděli drží v pondělí a na dovolenou jezdí vyprovodit svoji rodinu. Lidé – oborníci, bažantníci, jejichž životním posláním se stalo život dávat i brát. Koníček, který můžeme jen závidět při týdenním pobytu v reprezentačním zařízení lesů o letní dovolené, práce a dřina, která je 365 dní v roce stále stejná a o jednom. Připravit prostředí a zvěř do stavu, kdy proběhne bezproblémová říje, kladení mláďat i vlastní lov, připravit sena, myslivecká zařízení, políčka, naplánovat lov a udělat pro loveckého hosta maximum pro nezapomenutelný lovecký zážitek.

Obory a bažantnice, laicky řečeno účelová zařízení sloužící k chovu a lovu zvěře. Zařízení, kde chov zvěře stojí na podobné úrovni jako lesnické hospodaření a škody zvěři jsou zde přípustné, protože jsou a při vysoké koncentraci zvěře není možné ani v silách či ve finančních možnostech učinit taková opatření, která by škodám na porostech zabránila. Chová se zde velké množství zvěře, určené převážně ke komerčním účelům, což znamená poplatkový lov, prodej zvěřiny, popř. nový reprodukční materiál. Zvěř si na sebe vydělává „vlastní kůži“.

Revoluce přinesla nový pohled na myslivost a zavrhl mýty o pouhé lidovosti. Otevřely se hranice a vznikl pojem lovecká turistika. Bohatí lidé ze všech kontinentů loví pro zábavu v Česku, Rusku na Ukrajině v jižní Americe i Africe. Baví se, ale dodržují daná pravidla. Chovají se ve většině tak, aby příště přijeli zas a byli zváni. Rádi se vrací na místa, kde profesionálové přistoupili ke své práci profesionálně, kde lov proběhl jako účta ke

zvěři. Vrací se tam, kde se k nim chovali jako k hostům a oni se cítili jako doma. Vozí s sebou peníze s velkým „E“ na začátku a zařízení přežívají. Všechno je o penězích a schopných manažerech.

Manažer schopný je nový porevoluční pojem přinášející do obchodu se zvěří řád a pořádek. Člověk vládnoucí minimálně dvěma jazyky, schopný připravit, naplánovat a prodat. A prodat dobře. Je třeba využít situace a nabídnout, když je ruka otevřená. Schopný manažer však také musí včas zamknout „krám“. Ani účelová zařízení nemají nevyčerpatelný potenciál. I zde se hospodaří se zvěří tak, aby bodová hodnota trofejí odpovídala vynaloženým nákladům. V profesionální myslivosti se počítají body na peníze a peníze na možnost investic.

Klientela – pánové a dámy v terénních autech se špičkovými zbraněmi, předpisově oděni, sebevědomě se tvářící. Každý oborník i bažantník vám řekne – jsou to taky jenom lidé, a tak se k nim chová. Věřte tomu, že oni to tak chtějí. Obdivu a závidí si denně užijí dost. Přijeli odpočívát a bavit se. Dostali se do rukou lidí, jimž bezmezně důvěřují a spoléhají se na jejich profesionalitu, znalost terénu i zvyklostí. Většinou poslechnou a nezlobí se za každé zbytečné ráno, kdy „neviděli“. Oni za každý ulovený kus platí a potom se možná chlubí a vrací se rádi tam, kde se personál nestydí za myslivecké pocty, kde hoří ohně a nespěchá se domů. Každý dobrý lov je třeba dobře zhodnotit.

Reprezentační zařízení budí dojem serióznosti hned u brány, kdy panstvo přijíždí. Promiňte mi ten výraz, ale doba se vrátila a jsou zde bohatí a chudí. A bohatí žádají komfort a kvalitu. Posedy upravené tak, aby lov přinesl maximální potěšení, ubytování na hotelové úrovni, popř. pravé myslivecké, zkušený doprovod, který vás vede proti větru a nebojí se zasáhnout v případě nemysliveckého počínání, doprovodný program i schopnost aktivní konverzace v době mimo lov. Reprezenční zařízení si na sebe vydělávají, nebo se částečně dotují. To je realita běžného lidského počínání. Náklady jsou velké, energie stále dražší a bohatí umějí dobře počítat. Nejde jelena prodat draho. Jde ho prodat tak, aby host nejel příště tam, kde dotovat nemusejí. Jde každodenní práci, třeba

i svépomocí snížit náklady na výrobu sena, oplocenek, snížit náklady na krmení vhodným podáváním a skladbou. Jde snížit náklady, když se chce a nemusí. Znáám ty případy. A mluvím o lidech, kteří jsou reprezentanti firmy, v létě v montérkách s hráběmi v ruce a v době lovu ráno ve čtyři i večer v osm nažehlení a usměvaví. Jsou zde pro ně.

Lov je vášně a smutné divadlo o umírání. Zvlášť dojemný okamžik ve chvíli, kdy z louky odchází král, který denně stával na okraji a pozoroval oborníkovo auto uhánějící lesem. Vytvořil se vztah o brzkém konci. A oborník nehnul ani brvou. Teď byl v práci. Jenom ráno, až budou všichni spát a ve snu si přemítat včerejší představení, pojedje kolem známé louky. A na místě, kde včera stával on, bude stát mladý, nadějný špičák, možná vidlák na první hlavě a začne normální nový den, jakých je v oboře každý týden sedm. Tolik k lovu, možná pro někoho /lovce/ málo, ale vlastní lov si musí každý prožít sám v sobě, sám se vyrovnat se skutečností, že „zmařil“ život. Sám se pokouší a říct „promiň“. Znáám takové profesionály a obdivuji je.

Co se nevešlo? Vše, co tady není a minule nebylo. A konec zůstává otevřený. Otevřený pro diskusi nad neproblémem zvaným myslivost. Protože vše, čemu se říká problém, je nutné řešit. A podívejte se na naše profesionální myslivecká zařízení. Jsou reprezentační a reprezentují svého majitele a hospodáře. Jsou řádně označená a splňují všechny parametry loveckého komfortu. Zajišťují neproblémovou myslivost. ■

Ing. Miloslav Louda

LČR pomáhají ohroženým druhům

Ochrana přírody neznamená ponechat ekosystém bez zásahu

Čas od času se objeví v médiích či odborném tisku nářek nad úbytkem biodiversity, nad vymíráním druhů a nad tristní situací v ochraně přírody. U lesních ekosystémů je viník okamžitě k dispozici, jsou to lesníci, kteří podle autorů špatně hospodaří, nechápou složitě děje a jsou jednostranně orientováni na produkci dříví.

Pokud autorem cloumá prchlivost, ještě pohovoří o fachidiotech či dřevomilech. Je skutečně propast mezi intenzivním hospodařením s cílem produkce dřeva a ochranou přírody v České republice tak obrovská? Posouzení ponechám na čtenáři, ale budu se snažit zdokumentovat situaci v ochraně přírody v některých lesních ekosystémech.

Porovnáme-li hospodaření v lesích v České republice s ostatními zeměmi, nemáme se věru zač stydět. Ekosystémový přístup, diferenciaci hospodaření a mimořádně dlouhé obmýtí (průměr v ČR je 115 roků) dává dostatečné podmínky k udržení biotopů a přežití organismů vázaných na lesy. Z lesů ve správě státního podniku Lesy ČR je zhruba 30 % v chráněných krajinných oblastech, 4 % v maloplošných chráněných územích a prvky systému Natura 2000 zahrnují 27 %. Pochopitelně jsou zde překryvy, ale je možné říci, že více jak třetina našich lesů je v režimu ochrany přírody. Kdyby naši předkové a naši zaměstnanci pracovali tak špatně, jak je nám podsouváno, tato procenta by byla značně nižší, pokud by vůbec bylo co chránit.

Pařezina

Ochrana přírody neznamená ovšem ponechat ekosystém bez zásahu. V naší republice prakticky neexistuje les, který by nebyl v historii lidskou činností ovlivněn. Porosty, jež nazýváme pralesy, byly buď přímo, či nepřímo ovlivňovány během staletí kolonizace pravé divočiny. Velké množství druhů koexistovalo s určitými formami hospodaření a i při opuštění některých způsobů se právě lesníci postarali svým působením v krajině o přežití vzácných a ohrožených druhů. Jestliže se nyní objevují návrhy aktivního managementu v chráněných územích, pak se v podstatě kopírují známé metody používané lesníky. Tuto situaci lze mimořádně úspěšně zdokumentovat na přežití hmyzích druhů vázaných na rozpadová stadia stromů či porostů. Druhy vázané na rozpadová stadia, eventuálně na světlé, proředené listnaté lesy jsou pochopitelně ohroženy. Při teoretickém naprosto intenzivním lesním hospodaření orientovaném na rychlou produkci, kdy je ceněný každý kubík dříví a každý strom bude uměle z lesa odstraněn, je jejich existence nereálná. Na druhé straně je nereálná i existence některých druhů při nulových zásazích, zejména v maloplošných chráněných územích, kde možná z pohodlnosti, možná z neznalosti či neochoty prosazovat řešení je preferován management bez zásahu. I jako bývalý taxátor si vzpomínám na v podstatě bezproblémové schvalování lesních hospodářských plánů v takových porostech, kdy předpis „bez zásahu“ nikdy nevyvolal žádné emoce. Výsledek se dostavil, druhy vázané na některá stadia lesa mizely i bez přispění člověka. Jedná se především o motýly vázané na lesní světliny. Mezi nejohroženější patří hnědásek jitrocelový (*Melitaea athalia*), jasoň dymnivkový (*Parnassius mnemosyne*), okáč jilkový (*Lopinga achine*) a hnědásek osikový (*Euphydryas maturna*). Právě hnědásek osikový dokumentuje chybný přístup ochrany přírody a nevylučuje intenzivní hospodaření v lesích.

Přežívá na jediné lokalitě v republice, na systému pasek ve vysokém tvaru lesa. Nedá se hovořit o perspektivě zachování druhu, ale zatím díky aspoň za to. Hnědásek byl druhem středního lesa, kde spodní pařezinová etaž měla krátké obmýtí. Vyvíjí se na jasanu, ale jeho housenky mají specifické nároky na mikroklima, tedy na vlhkost a zastínění. Po opuštění tohoto tvaru lesa přežívá

Rozpadající se pařez

pouze na systému pasek. A jsme u jádra věci. Jak střední les, tak systém pasek je dílo člověka, který v lese hospodaří. Lze tedy najít v tomto případě řešení, které nezpůsobí ekonomickou zátěž, naopak přinese určitý výnos z lesa a umožní silně ohroženému druhu přežít. Tak bychom mohli pokračovat dále. Velké množství druhů vázaných na řidší nížinné lesy se vyskytuje v oborách, tedy v zařízeních sloužících intenzivní myslivosti. Opět lze dokumentovat, že zájem člověka na intenzivním využívání ekosystému je slučitelný se zájmy ochrany přírody. Intenzivní obory u Pálavy, přestože byly a jsou podrobovány kritice některými ochranáři, umožnily přežití i druhům hmyzu vázaných na velké savce, respektive na jejich trus. Jeden z velkých chrobáků, chrobák *Copris lunaris* (v literatuře někdy označován jménem chrobák pečlivý), se vyskytuje v podstatě jen tam. Jeho úbytek byl způsoben úbytkem pastvin a volně se pasoucího dobytka.

Ale vraťme se k lesním druhům. Lesníci ctí lesní estetiku, ctí mimoprodukční funkce a můžeme dokladovat způsoby hospodaření, které se nekříží se zájmy ochrany přírody. V brožuře „Ohrožený hmyz nížinných lesů“ autoři uvádějí pozitivní příklady hospodaření v lesích. Ano, naše činnost v některých lokalitách byla konečně hodnocena kladně. Je to údržba širokých lesních lemů a lemů lesních cest. Lesní lemy jsou nedílnou součástí lesa a mimo svých ochranných funkcí působí i jako kryt lovné zvěře. Není tedy v zájmu lesníků tyto lemy ničit, naopak jsou udržovány i s netvárnou stromovou etáží. Problematictější jsou lemy lesních cest, ale zejména v oborách široké lemy umožní přežití stinných, tak i lesostepních druhů. Stepní, luční a mokřadní enklávy jsou součástí lesa a jejich udržení je dáno i Programem 2000 Lesů ČR.

Matura gianti

Zajímavou se jeví existence pařezin, respektive středního lesa jako ekosystému pro přežití mnoha druhů hmyzu. Nepředpokládejme zpětné rozšíření pařezin, jaké bylo v minulosti, ale střední les může hrát i slušnou ekonomickou roli v nížinách a pahorkatinách. Dubové hospodářství nižších poloh s dlouhým obmýtím lze realizovat v dvouetážových porostech, kdy spodní etáž je z výmladků různých dřevin a horní etáž je tvořena dubem. Při obnově využijeme výmladků jako výplňové dřeviny, ušetříme sazenice a první pěstební opatření jsou jen za účelem udržení dubu v zápoji či nad ním. Horní etáž navíc nemusí být nutně dubová, lze využít také jiných cenných dřevin (jasan, třešeň, břek). Takto lze v některých lokalitách zajistit soulad ekologických a ekonomických funkcí lesa.

Druhy vázané na rozpadová stadia stromů lze úspěšně udržet na systému alejí doprovázející lesní cesty a průseky. V oborách a bažantnicích jsou přirozenou součástí, ale jejich výskyt dokumentujeme též u intenzivních hospodářských lesů. Za to patří uznání našim předkům a současná praxe u Lesů ČR zajišťuje přežití alejí i do budoucna.

Nutným předpokladem k souladu všech funkcí a k možnosti využití těžby dříví i v chráněných územích je aktivní spolupráce orgánů ochrany přírody a lesníků. Lesníci potřebují ze strany ochrany přírody informace o ekologických nárocích ohrožených druhů, protože jen se znalostí lze učinit správná rozhodnutí. Právě díky společnému úsilí došlo k zachování nížinných druhů rovněž při intenzivním lesnickém hospodaření. Jedná se vždy o určitý kompromis, ale kompromis musíme zvažovat i při ochraně, abychom nemuseli jednou v důsledku řešit okřídlené: „Zabij bobra, zachrániš strom“. Zabýváme-li se ochranou jednotlivých druhů, nemůžeme ji řešit na úkor ochrany jiných. ■

připravil Ing. Lubomír Šálek
podnikové ředitelství LČR
Ilustrační foto: Ing. Jaroslav Karas

Ilustrační foto

Díl šestý: Portréty zvířat

Fotografování zvířat je velmi náročné. Ostatně samotné zachycení chování domácích zvířat vyžaduje určitou pohotovost a velkou trpělivost. Rozhodneme-li se fotografovat volně žijící zvířata, platí to dvojnásob.

Volně žijící druhy jsou velmi plaché a nedovolí nám se jen tak přiblížit. Každému, kdo se chce tímto žánrem zabývat, bych doporučoval, aby si nejdříve natrénoval svoji reakci a pohotovost na domácích mazlíčcích. Vždyť fotografování koček či psů patří také k hezkým žánrům. Tímto způsobem si pak můžeme procvičit naši pohotovost, jak rychle jsme schopni zmáchnout spoušť.

V první řadě bych doporučoval fotografovat jen portréty. Vždy vyčkat, až se zvíře uklidní, tak máme dost času zaostřit a pak tisknout spoušť. Ten, kdo to již zkusil, mi dá za pravdu, že i vyfotografování portréty je někdy tvrdý oříšek. Ani u domácích zvířat to někdy není tak jednoduché, jak by se na první pohled zdálo. Zejména fotografování velmi chlupatých zvířat je náročné tím, že jim není vidět do očí. Oči při portrétu hrají velmi důležitou úlohu.

Zhotovování portrétů ve volné přírodě je opravdu velmi náročné. Pro tuto práci musíme mít patřičné teleobjektivy. Když budeme fotografovat jen v oborách nebo v zoo, postačí nám teleobjektivy 200 nebo 300 mm. Pokud se vydáme opravdu za plachými obyvateli, musíme mít teleobjektivy 500 nebo 600 mm a k nim použít telekonvertor 1,4x nebo 2x, který nám ohniskovou vzdálenost ještě znásobuje. Rovněž je důležité dostat se ke zvířeti co nejbliž, abchom je měli na snímku ve velkém zobrazení.

Z tohoto důvodu musíme v lese využít lsti a ke zvěři se přiblížit čekáním na posedech nebo ve vlastních fotografických krytech, které si stavíme v blízkosti ochozů, kde zvěř často prochází. Někdy se kryty staví u krmelišť či vodních studánek, kudy zvěř často prochází. Chceme-li zobrazit portrét, musíme si hlavně hlídat oči zvířete. Je to podobné jako u domácích zvířat. Vždy je třeba vyčkat na okamžik, kdy se oko zvířete zaleskne, jen tak potom získáme dokonalý portrét. Musíme trpělivě čekat na vhodné otočení hlavy (obr. 1). Nic by nám nebylo platné, že bychom měli přes celé políčko filmu hlavu zvířete, kdyby nebyly znát oči. Takový portrét je k ničemu. Mnoho portrétů proto získáme na místech, kde je zvěř naučena a máme možnost se na nich v blízkosti schovat. Nejlépe vyhovují obory, v nichž je zvěř částečně krotká, a tak máme možnost se zdržovat v její těsné blízkosti (obr. 2). Ovšem na druhé straně jsou i takové okamžiky, kdy dostanete před objektiv velmi plachého jelena, který v říji zahání soka a v bujně vášni se dostane na velmi krátkou vzdálenost před fotoaparát (obr. 3). Potom již záleží jen na naší pohotovosti, abychom jej mohli „portrétovat“.

Portréty ptáků se získávají většinou na hnízdech, v jejich blízkosti máme postavené kryty. Při výměně objektivu můžeme dělat portrét (obr. 4). I zde platí pravidlo o očích, dle něhož musíme vyčkat na správný úhel hlavy, aby se oko zalesklo. Rovněž mláďata ptáků jsou vděčným motivem (obr. 5).

Podaří-li se nám udělat několik portrétů, zjistíme, že u každého je zobrazena jiná nálada, a to je hlavním úkolem portrétů zvířat. Fotografie potom může vypovídat i o „náladě“ určitého druhu při fotografování. ■

Jaromír Zumr st.

Obr. 1: Daněk

Obr. 2: Srniec

Obr. 4: Krkavec

Obr. 3: Jelen

Obr. 5: Straka

Nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

Hrazení bystřin a strží v českých zemích v letech 1884 až 2004

Jiří Bělský

Publikace se nejprve věnuje historii hrazení bystřin v období let 1884–1927, 1928–1945 a 1946–2004. Po krátké kapitole k významu hrazení bystřin následuje přehled orgánů a organizací pro řízení a provádění hrazení bystřin a strží v českých zemích v období 1884 až 2004 a přehled státních prostředků poskytnutých na provedení úpravy ohrožených území a hrazení bystřin a strží v českých zemích 1883 až 2003. Přílohy tvoří přehledy vybraných předpisů od roku 1870 (Zákoník říšský,

Zákoník zemský království českého, Zákony a Nařízení zemské pro Markrabství Moravské, Zákony a Nařízení pro vojvodství Horní a Dolní Slezsko, sbírka zákonů v období 1918–2004). Publikace je v závěru doplněna fotografiemi.

Vyd. LČR, s.p., Hradec Králové, 2005

/přiděleno technické knihovně LČR HK/

Štěpkování, biologický odpad a energetické využití biomasy

Sborník referátů ze semináře (Praha, 22. 11. 2005), který byl věnován vyššímu využití dřevní hmoty a biologického odpadu v rámci zvyšování použitelnosti obnovitelných zdrojů energie.

Vyd. Česká lesnická společnost, Praha, 2005

/darováno vydavatelem technické knihovně LČR HK/

Milešovka a milešovský region – historie, příroda, turistika, klima

Josef Štekl (editor) a kolektiv

Nejvyšší z charakteristických kuželů Českého středohoří, Milešovka, jistě ne náhodou zvaná německy Donnersberg – Hromová hora, je místem, kde pouhých osm dní v roce nefouká vítr, běžné jsou silné víchřice a husté mlhy. Těžko by se našlo příhodnější místo pro sledování počasí. Klimatologie či meteorologie nejsou však jediným tématem, kterému se publikace věnuje. Čtenář se seznámí i s geologickou minulostí Milešovky, s historií a památkami tohoto pozoruhodného regionu, pozná zdejší flóru a faunu, přírodní a krajinné hodnoty přesahující národní měřítko. A pokud by se rozhodl Milešovku navštívit, nabídne mu kniha, která je určena nejen odborníkům, ale i širokému okruhu laických čtenářů, řadu zajímavých turistických tras.

Vyd. Academia, Praha, 2005

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Naučné stezky a trasy: Praha a Středočeský kraj

Karel Drábek

Autor prošel devadesát tras ve Středočeském kraji a v Praze, se kterými seznamuje čtenáře v přehledné publikaci, jež je prvním dílem chystaného pětidílného cyklu, jehož cílem je zmapovat všechny naučné stezky v České republice. Stezky jsou řazeny abecedně, v záhlaví každé z nich jsou uvedeny nejdůležitější údaje: okres či obvod, ve kterém je stezka umístěna, její začátek a konec, GPS souřadnice, délka trasy a počet zastávek, obory, kterým se tabule věnuje, doba vhodná k prohlídce a možnosti veřejné dopravy. Nechybí obtížnost trasy, značené turistické trasy a cyklotrasy vedoucí ke stezce, zajímavosti i další stezky v okolí. Text u jednotlivých kapitol podává základní popis trasy a přírodovědné i historické poznatky, které se k jejímu okolí vážou. Každá kapitola je doplněna mapou a četnými fotografiemi.

Vyd. nakladatelství Dokořán, s.r.o., Praha, 2005, ve spolupráci s Hlavním městem Prahou, Středočeským krajem a Lesy České republiky, s.p.

/přiděleno technické knihovně LČR HK/

Smrčí trofeje

Josef Drmota

V publikaci se autor věnuje problematice smrčí zvěře – jejímu významu, faktorům ovlivňujícím její vývoj, typologickému rozčlenění, pravděpodobným příčinám vzniku hlavních tvarových odchylek, hodnocení trofejí z hlediska chovu a okrajově též oficiálnímu bodování. Jedná se o pokus o shrnutí dostupných poznatků z dané oblasti doplněné o zkušenosti autora z praktického chovu smrčí zvěře ve smyslu citovaných odborných publikací.

Vyd. Myslivost, s.r.o., Praha, 2005, jako mimořádnou přílohu pro předplatitele časopisu Myslivost

/darováno technické knihovně LČR HK/

Atlas minerálů České a Slovenské republiky

Jiří Sejkora, Jiří Kouřimský

Publikace je součástí atlasů přírodnin vydávaných nakladatelstvím Academia. Úvodní kapitoly stručně seznamují čtenáře s vlastnostmi minerálů a s jejich morfologií a se zákonitostmi vzniku různých nerostů v různých podmínkách. Atlasová část publikace, která tvoří její nejdůležitější část, obsahuje výčet, popis a podmínky vzniku více než 560 minerálních druhů známých z území České a Slovenské republiky. Minerály jsou seřazeny podle nejnovějšího vydání systému H. Strunze. Aby publikace mohla alespoň částečně sloužit k určování, je věnována v textu u některých minerálů zvláštní pozornost těm vlastnostem, které jsou pro vzájemné rozlišení podobných nerostů charakteristické, například štěpnost, barevné odstíny, různosti krystalového vývoje apod. Publikaci doprovází více než 530 barevných fotografií, rejstřík minerálů a rejstřík více než 1200 nálezů.

Vyd. Academia, Praha, 2005

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Hospodaření a rozvoj českých měst 1850–1938

Karel Maier

Autor se zabývá čtyřmi českými městy – Českými Budějovicemi, Hradcem Králové, Pardubicemi a Plzní – z hlediska vývoje, jímž prošla během druhé poloviny 19. století a na počátku 20. století při transformaci ať z bývalého posádkového a pevnostního města, či sídla regionálního na nový typ sídel, který současně plní funkci výrobního a obslužného centra. Náplní publikace je rozbor investic do nově vznikající ekonomiky měst a hlavně jejich architektonická proměna. Součástí je i informativní popis metodiky použité pro získávání a vyhodnocování dat o hospodaření a rozvoji měst, jež čtenář nalezne na doprovodném CD. Po vlastní analýze hospodaření a rozvoje vybraných měst následuje zobecnění poznatků z analýzy.

Vyd. Academia, Praha, 2005

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Dále přibýly do technické knihovny LČR následující DVD a CD:

Les a jelení zvěř – Krušné hory 2004

Porosty náhradních dřevin, které byly založeny na náhorních imisních holinách v hřebenové oblasti Krušných hor, se začíná dařit nahrazovat původními dřevinami. Krátký videofilm sleduje tento proces obnovy lesa v extrémních horských podmínkách a zároveň zachycuje škody působené okusem, ohryzem a vytloukáním jelení zvěří. Při neúnosných početních stavech zvěře nejsou účinná ani prováděná opatření na ochranu lesa. Řešením této neutěšené situace by měla být těsnější spolupráce lesníků a myslivců při nastavení rovnováhy mezi úměrnými početními stavy zvěře a únosnými škodami.

Pro LČR, s.p., vyrobilo DIGITAL VIDEO & FOTO – Josef Hapatyka, Bechyně, 2004

/přiděleno technické knihovně LČR HK/

Jiří Uhlíř
podnikové ředitelství LČR

Vybíráme z tisku

Kalamita působila v lesích obrovské škody

Mladá fronta DNES

9. 1. 2006

Zkáza, tak charakterizují současnou situaci lesnicí v jihočeských lesích. Pod tíhou sněhu se zde v porostech lámou kmeny. Největší škody mají správy LČR, které zde obhospodařují největší plochy. Na Novohradsku jsou škody předběžně odhadovány na 130 tisíc kubiků dřeva. Černé jsou i odhady na Jindřichohradsku, kde je polámaných 50 tisíc kubiků dřeva. A není to konečné číslo. Podobné je to i na Krumlovsku. V lesích je 20 tisíc kubiků dřeva, které popadalo. Pokud by přišla námraza a vítr, hrozí další polomy, hodnotí situaci lesníci v Českém Krumlově. Polomy se kupodivu vyhnuly lesům knížete Schwarzenberka v okolí Orlíka nad Vltavou. V důsledku sněhové kalamity však padly na jihu Čech tisíce stromů. Nebudou-li včas odstraněny, může se do nich na jaře dostat kůrovec. Lesníci se proto budou snažit vytěžít dřevo z lesů co nejdříve. Není-li však dřevo kvalitní, jde jeho cena dolů. Cena kvalitního naopak stoupá. Například cena smrkové kulatiny je nyní při polomech vyšší než cena řeziva.

Dřevo ze severočeských lesů skončí v Sasku

Ústecký kraj

16. 1. 2006

Z Děčína, Ústecka a Teplicka, tedy z regionů, které patří pod děčínskou správu Lesů České republiky, budou pokácené stromy putovat ve větší míře do zahraničí. Tahače s náklady dříví budou mířit zejména do Saska nedaleko města Gorlitz, kde před časem zahájila provoz nová pila.

„Má roční kapacitu asi šest set tisíc kubiků zpracovávané suroviny, kterou je třeba dovážet i z českého pohraničí,“ vysvětlil zástupce vedoucího děčínské lesní správy Jaroslav Reissig. Větší objemy vývozu umožní především výraznější zvýšení těžeb, které stanovil nový hospodářský plán. Ten počítá s ročním objemem přes devadesát tisíc kubiků dřeva. Exporty jsou nadějí na lepší cenové zhodnocení dřeva. Jeho podstatná část z území v působnosti děčínské lesní správy končila na východočeské pile. Ekonomičnost tak snižovaly vyšší náklady na dlouhé přepravní vzdálenosti. Přepravy do Saska jsou jednak kratší a navíc německý zpracovatel nabídl i další zvýhodnění. Z celkového objemu přibližně devadesáti tisíc kubiků vytěžených dřevní hmoty dodavatelské firmy odkoupí asi pětasedmdesát tisíc kubiků. Se zbytkem produkce budou obchodovat lesníci sami. Taková je strategie k dalšímu zlepšení hospodářských výsledků lesů. „Je to jako v jiných sférách. Výrobce nedoplácí na mezičlánek a může vykazovat lepší konečnou ekonomickou bilanci,“ dodal Jaroslav Reissig.

Březová chce obnovit kapličku nad Kamenicí

Sokolovský deník

18. 1. 2006

S obnovou kaple, která stála nad osadou Kamenice ještě před asi 40 lety, chce letos začít březovská radnice. Obnovit by chtěla i tradiční poutě, které ke kapli v minulosti směřovaly. Z kaple zbyly do dnešní doby jen zbytky zdí.

„Na opravu dáme zhruba půl milionu korun. Začneme určitě letos. Jestli obnovu letos dokončíme, zatím těžko odhadnout,“ uvedl starosta Březové Miroslav Bouda.

Vrch nad Kamenicí je nejvyšší v oblasti a za jasného počasí nabízí rozhled do širokého okolí. „Vidět je odtud až do Kraslic nebo na Jesenici, takže by místo mohlo být zajímavé i pro turisty,“ tvrdí Bouda.

Radnice v současné době řeší majetkoprávní vztahy k pozemkům, protože některé patří pozemkovému fondu, další Lesům ČR. Hned po dohodě chce město požádat o stavební povolení a s rekonstrukcí kaple o rozměrech asi pětikrát osm metrů začít.

Namrzlý sníh stále vyvrací v lesích stromy i s kořeny

Zlínské noviny

17. 1. 2006

„V celém kraji budeme muset vytěžít přibližně čtyřicet tisíc kubiků dřeva. Z toho třicet tisíc jen v okrese Vsetín, což je opravdu hodně. Dělá to něco kolem třiceti procent ročního plánu těžby,“ řekl ředitel Krajského inspektorátu Zlín Lesů České republiky Miloš Valenta.

Čísla podle něj zdaleka nejsou konečná. „Sníh na větvích namrzá neustále a stromy stále padají. Návštěvníci lesů i lyžaři či běžkaři by proto měli dbát zvýšené opatrnosti,“ uvedl a dodal, že některá místa ve vyšších polohách kvůli závějím sněhu dosud nikdo neprobádal.

Téměř jedenáct hektarů lesa spravuje i Asociace ochrany přírody a krajiny Kosenka Valašské Klobouky. „Je to porost ryze přírodní a zasahujeme do něj co nejméně. Několik stromů samozřejmě polámaných máme, ale nepřekvapilo nás to. Za současných klimatických podmínek je to přirozený jev a necháme přírodu, ať si s tím poradí sama,“ uvedl předseda Miroslav Janík. „Podle mého názoru však mohla situace hodně zaskočit hospodáře, kteří sledují hlavně ekonomické cíle,“ dodal Janík.

Spolupráce parků není strašákem

Listy Prachaticka

6. 1. 2006

Spolupráce národních parků není strašákem. Rozšířené Memorandum o vzájemné spolupráci mezi správami národních parků Šumava a Bavorský les je toho důkazem. V roce 1999 spatřila světlo světa smlouva o spolupráci mezi oběma parky. V průběhu jejího naplňování byla mezi nimi vzájemně vyměňována data o přírodě Šumavy. Uskutečnily se i společné projekty na využití obou národních parků. Návštěvníkům Šumavy byl však zřejmý rozdílný přístup k péči o les.

Dnes se zodpovědné instituce snaží koordinovat své přístupy. Memorandum bylo rozšířeno o deklaraci spolupráce při společné propagaci obou národních parků a postupu při jednotné prezentaci Šumavy. Společně byly představeny i cíle ochrany přírody v oblasti ponechané samovolnému vývoji. Navzdory často emotivním diskusím láká Šumava turisty a je příležitostí pro lidi, kteří zde žijí a podnikají. Memorandum je jedním z nástrojů jak tuto příležitost nepropást.

Lesníci vykoupili zásoby sněžnice

Lidové noviny

18. 1. 2006

NOVÉ HRADY V době nejmodernější lesnické mechanizace a dopravních prostředků se letos mnozí jihočeští lesníci vracejí k výbavě obvyklé před staletími. Sněhová kalamita, která drtivě zasáhla především lesy na Novohradsku, po mnoha letech donutila lesníky about sněžnice. Přes přivaly mokrého a poté zmrzlého sněhu, na němž leží tisíce padlých stromů, prakticky není možné chodit jinak než se sněžnicemi. Jenže sehnat je pro celou partu lesních dělníků není zdaleka tak snadné jako v časech Karla Klostermanna.

„Sháněli jsme je v různých obchodech, ale nikde neměli potřebné množství. Musíme prý počkat minimálně čtrnáct dní, než dorazí objednávka od výrobce,“ říká novohradský lesní správce Petr Žemlička.

I když několik párů těchto nezbytných pomůcek pro chůzi v hlubokém sněhu mají lesníci na každém plesí, v současné situaci zásoby zdaleka nestačí. Likvidovat kalamitu se snaží všichni, kdo mají ruce a nohy. Tedy nohy ve sněžnicích. „Jinak se k polomům do lesa prakticky nedostanete,“ tvrdí Žemlička.

(otp)

Vím, že ještě dnes mnoho lesníků vzpomene s úctou na člověka, který nosí jméno Ing. Jaroslav Foretek. Znali jej dobře nejen kolegové z východních, ale i západních a severních Čech. Pracoval u lesů v Kraslicích, Karlových Varech, Liberci a Plzni vždy ve vedoucích funkcích. U Státních lesů v Hradci Králové byl ředitelem v letech 1966 až 1970.

Z této funkce byl odvolán jako mnozí jiní v té době. Lesník srdcem však zůstane lesníkem. Když mu byla odepřena práce u Státních lesů, nastoupil v lesnictví příbuzným podnikem SLPV Chrudim jako vedoucí provozu nově vznikajícího Semenářského závodu v Týništi nad Orlicí. Podílel se přímo na jeho dostavbě a zahájení zkušebního provozu. Úkol to rozhodně nebyl lehký, zvláště když velká úroda smrku a střední borovice a modřinu v roce 1971 zaplavila neregulovanými dodávkami šišek všechny prostory závodu, který byl v té době ještě ve zkušebním provozu. V krátké době bylo třeba tuto úrodu zpracovat pro jarní výsevy. To si pak musel doslova vyhrnout rukávy a pustit se do práce. Závod v té době pracoval na 3 směny a nebylo lehké obsadit noční směnu muži, když většinu dělníků tvořily ženy. Na nočních se tak většinou střídali THP. Pamatuji se, jak jsme ráno přicházeli do práce a Ing. Foretek se myl po noční od provozního prachu, aby poté zasedl v kanceláři a pokračoval v řídicí práci. On je tvůrcem prvotního systému evidence a zpracování semenné suroviny v lesním hospodářství. Během let navrhl a zrealizoval mnohá zlepšení zpracovatelského procesu, a to jak po stránce technické, tak i technologické. To však není to nejdůležitější, my, kdož jsme s ním pracovali, jej známe jako člověka zásadového, čestného, který jde neomylně za svým cílem a přitom má dostatek pochopení a smyslu pro humor. Vyžadoval kázeň a svědomitou práci a sám v tom byl příkladem. Rozhodně ho lze považovat za otce semenářství v Týništi. Tento vzácný člověk oslaví 6. 3. 2006 své 80. narozeniny v plné fyzické i duševní svěžesti, stále plný aktivity a veselé tváře. Přejeme mu stále zdraví, veselou mysl a jen to dobré.

Za kolektiv semenářského závodu pí Příhodová

ZMĚNY V DOZORČÍ RADĚ LČR

Dva nové členy Dozorčí rady má ode dnešního dne státní podnik Lesy České republiky. Volba tří zástupců zaměstnanců se uskutečnila dnes v sídle podnikového ředitelství v Hradci Králové. Na další čtyřleté období byl znovuzvolen stávající člen rady Ing. Viktor Blaščák z Lesní správy Vodňany. Nově zvoleni pak byli Ing. Ladislav Tomášek (Generální ředitelství) a Ing. Jaromír Kříha (Lesní závod Boubín). Dva noví členové v Dozorčí radě nahradili Ing. Josefa Hrušku (Lesní závod Kladská) a Ing. Ivana Hula (Krajský inspektorát Brandýs nad Labem), jímž čtyřletý mandát skončil.

Alexandra Křížková, mluvčí LČR

FOTOGRAFICKÁ SOUTĚŽ ČTENÁŘŮ časopisu Lesu zdar

Prosíme výherce v jednotlivých kategoriích, aby zaslali aktuální kontaktní adresy, na které budou zaslány věcné ceny. Adresa, na kterou kontaktní údaje zasíláte, je: karas@lesy.cz

Kategorie LES A KRAJINA

1. Jan Felger
2. Hana Humpolíková
3. Petr Šaj

Kategorie ZVĚŘ

1. Tomáš Pospíšil
2. Jan Vrba
3. Petr Šaj

Kategorie ROSTLINY A DŘEVINY

1. Petr Šaj
2. Jan Felger
3. Hana Humpolíková

Upozorňujeme, že další uzávěrka, tentokrát druhého kola ZIMA, je 15. února 2006. Těšíme se na vaše příspěvky do soutěže a přejeme hodně zdaru.

Redakce Lesu zdar

V měsíci únoru oslaví významná životní jubilea tito pracovníci LČR

padesátiny

Roller Ivan Ing.
Hrudíková Jaroslava
Pelesná Zdeňka
Stejskal Josef Ing.
Gregor Pavel Ing.
Koráb Radislav Ing.
Kuželka Jan
Vaclíková Miluše Bc.

LS Město Albrechtice
LS Přestice
LS Křivoklát
LZ Židlochovice
LS Nové Město n. M.
LS Lanškroun
LS Rychnov n. Kněžnou
KI České Budějovice

šedesátiny

Laitl Vladimír
Schwarz Jiří
Krupica Miroslav
Kafoněk Stanislav Ing.
Honsa Miroslav
Lukeš Zdeněk
Bláha Václav
Hlaváčová Věra
Efler František

LS Klatovy
LS Dvůr
LZ Židlochovice
LS Náměšť n. Oslavou
LS Lužná
LS Hořice
LS Vodňany
LS Jablonec n. Nisou
LS Nymburk

**VŠEM JUBILANTŮM BLAHOPŘEJEME
A PŘEJEME JIM HODNĚ ZDRAVÍ A SPOKOJENOSTI**

Autorem fotografií k článku Vydařená oslava jubilea lesnických škol v Trutnově v minulém čísle Lesu zdar 1/2006 byl pan PaedDr. Vladimír Černík. Za neuvedení se omlouváme.

PERSONÁLNÍ ZMĚNY U LČR

org. jednotka	nové obsazení	funkce	Původní obsazení	změna
ředitelství	Koniček František Ing.	1. náměstek GR	nový odbor	23. 1. 2006
ředitelství	pověřen Ing. Zdeněk Čába	vedoucí OP	Krpata Pavel JUDr.	13. 1. 2006
LS Šternberk	Sládek Jiří Ing.	lesní správce	Hanuš Jiří Ing.	1. 1. 2006
LS Český Krumlov	Kordač Radek Ing.	lesní správce	Červenský Josef	1. 1. 2006
LS Toužim	Vlášek Jaroslav Ing.	lesní správce	nová LS	1. 1. 2006
LS Děčín	Toms Jiří Ing.	lesní správce	Hovorka Ladislav	1. 1. 2006
LS Frýdlant v Č.	Kučera Otto Ing.	lesní správce	Žaba Petr	1. 1. 2006
LS Žlutice	zrušena LS	lesní správce	Koždoň Bohdan Ing.	31. 12. 2005
LS Kaplice	zrušena LS	lesní správce	Kordač Radek Ing.	31. 12. 2005
LS Teplá	zrušena LS	lesní správce	Vlášek Jaroslav Ing.	31. 12. 2005

Spastic Handicap 2005

XII. ročník vyhlášení nejlepších sportovců a osobností

Společnost Spastic Handicap, kterou jako generální partner pro rok 2006 podporuje st. podnik Lesy České republiky, ocenila 19. ledna své nejlepší sportovce, trenéry a osobnosti loňského roku. XII. ročník slavnostního vyhlášení se konal v prostorách Brněnského výstaviště.

Titul nejlepšího sportovce roku 2005 získala lukostřelkyně Markéta Sidková. Druhé místo připadlo cyklistovi Jiřímu Bouškoví. Třetí post obdržel atlet Roman Musil.

Do druhého ročníku Síně Slávy Spastic Handicap byl uveden stolní tenista Pavel Čech. Vyhlášení byli i čtyři nejlepší trenéři a čtyři nejlepší cvičitelé roku 2005. Na základě návrhu sdružených sportovních klubů a tělovýchovných jednot dále federace Spastic Handicap ocenila 11 mladých a nadějných sportovců do 23 let.

Nevšedním a skvělým darem pro všechny přítomné bylo vystoupení souboru Divadla Jára Cimrmana. Milým dárkem byly také opakované hudební vstupy šansoniérky Jany Rychterové s houslovým doprovodem Lenky Uhlíkové.

Mgr. Alexandra Křížková
podnikové ředitelství LČR

Dančí trofej

2006

RARITNÍ TROFEJE

Lesy k užívání, lesy k užítku